Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

הײַנט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צײַטונג

Nr. 22 (1029) | Łódź, Czwartek 3 Lutego 1927 | פינפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג א אדר א תרפ״ז. | Nr. 29 (1022)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-7

ענטוואַפנונג פון דייטשלאַנד.

בעשלוס פון אַמבאַסאַדאָרען-ראַט וועגען די מזרח-פעסטונגען.

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.) אויף דער קאָנפערענץ פון אַמבאַסאַדאָרען ראַט איז די פראַגע פון די מזרח-פעסטונגען ערלעדיגט געוואָרען אויף פאָלגענדען אופן: 1) עס איז ענטגילטיג פעסטגעשטעלט-געוואָרען דער סיסטעם פון פאָרטיפיקאַציעס אויף מזרח און דרום. עס זענען אַ געציילטע געוואָרען די ענטשפּרעכענדע ליניעס מחוץ די גרעניצען פון וועלכע די פעסטונגען טאָרען נישט געבויט ווערען, 2) די דייטשען זענען זיך מתחייב נישט צו בויען ווייטערדיגע פעסטונגען; דערפאַר האָבען זיי בעקומען די דערלויבעניש צו מאָדערניזירען געוויסע פאָרטיפיקאַציעס דורכ'ן פערבייטען די מויער-שטעלונגען אויף בעטאָנגע. 3) אין בעצוג צו די ניי-אויסגעבויטע שטעלונגען איז געקומען צו אַ פשרה, לויט וועלכער דער רוב פון זיי דאַרף צושמעטערט ווערען. בפ״ט מוזען צושמעטערט ווערען די בעטאָן-פּאָסטענס אויף דרום פון קע ניגסבערג.

דער „פּטי זשורנאַל" דערוויסט זיך, אַז די דייטשע דעלעגאַטען האָבען אויסגעדריקט דעם פערלאַנג, אַז דערווייל זאָלען די פרטים פון אָפּמאַך נישט פערעפענטליכט ווערען.

סטודענטישע אָרגאַניזאַציע פון פריינד פון רומעניען

פּראָטעסטירט געגען די יודישע סטודענטען אין פּוילען.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש) עס איז דאָ א פּוילישע סטודענטישע אָרגאַניזאַציע פון פריינד פון רומעניען. וועגען דער עקזיסטענץ פון דער דאָזיגער אָרגאַניזאַציע האָט קיינער ביז איצט נישט געוואוסט און קיינער וואָלט אויך ווייטער זיך מיט איהר נישט אינטערעסירט, ווען נישט אַ בעשלוס, וואָס איז דורך די דאָזיגע „פריינד פון רומעניען" אָנגענומען געוואָרען וועגען די יודישע פּאָגראָמען.

די סטודענטישע פּאָליטיקמאַכער האָבען נעמליך איינגעפונען, אַז די פּראָטעסטען פון דער יודישער אַקאַדעמישער יוגענד געגען די יודישע פּאָגראָמען אין רומעניען קאָנען נאָך חלילה שאַדען ברענגען די פריינדליכע בעציהונגען, וואָס הערשען צווישען די פּוילישע און רומענישע סטודענטען. כדי צו פערהיטען פון אַזאַ גרויסער געפאַהר, האָט די אָרגאַניזאַציע אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט אויסגעדריקט אַ פּראָטעסט געגען די יודישע קאָלעגען, וואָס מיט זייערע „אונבעגרינדעטע רעזאָלוציעס וועגען כלומרשטע פּאָגראָמען אין רומעניען" פערשוועכען זיי רומעניען'ס גוטען נאָמען. אין דער רעזאָלוציע ווערט אַרויסגעוויזען אַ געוואַלדיגע בקיאות נישט נאָר אין די ענינים פון מינדערהייטס-שול-וועזען אין רומעניען, נאָר אויך וועגען דער לאַגע פון די דאָרטיגע יודען, אַז עס וואָלט זעהר אינטערעסאַנט געווען צו דערגעהן, ווער עס האָט אַזוי ליבענסווירדיג אינפאָרמירט די איידעלע רומענישע פריינד. אַזאַ מין אויספאָרשונג קאָן אַמאָל ברענגען צו זעהר אינטערעסאַנטע רעזולטאַטען.

אמעריקא שיצט איהרע בירגער אין כינא.

לאָנדאָן, 2 (ספּעצ. טעל.) פון וואַשינגטאָן ווערט מיטגעטיילט: דער פּרעזידענט קולידזש האָט פערעפענטליכט אַן ערקלערונג, אין וועלכער ער בעטאָנט, אַז ער איז געגען דאָס עוואַקויִרען די אַמעריקאַנישע מיליטער-אָפּטיילונגען פון כינא. די פעראייניגטע שטאַטען, ערקלערט קולידזש, דאַרפען אָננעמען אַלע מיטלען אויף צו שיצען די אַמעריקאַנער בירגער אין כינא אין פאַל פון אַ געפאַהר.

אין סאַן-דיעגא און אין קאַליפאָרניע ווערען קאָנצענטרירט אַמעריקאַנישע מיליטער-אָפּטיילונגען, כדי זיי אַרויסצושיקען קיין כינא אין פאַל פון אַ נויטווענדיגקייט.

פערזענליכע געשעפטען פון דעפּ. האַלקאַ.

צוליב זיי איז ער אויסגעשלאָסען געוואָרען פון „וויזוואָלעניע".

וואַרשאָ, 2 (ספּ. טעל.) נעכטען האָט דאָס פּרעזידיום פון „וויזוואָלעניע"-קלוב בעשלאָסען אויסצושליסען פון קלוב און פון דער פּאַרטיי דעם דעפּ. אַנטאָני האַלקאַ דערפאַר, וואָס ער האָט זיך בעטייליגט אין אַ בוי-אונטערנעהמונג, וועלכע האָט אויסגעפיהרט פערשידענע רעבירונגס בעשטעלונגען.

דעפּ. האַלקאַ זאָל האָבען אויסגענוצט זיין שטעלונג אַלס דעפּוטאַט, בכדי אויסצוווירקען ביי די אַמטען בעסערע בעדינגונגען פאַר זיין פירמע.

דער

אונגער-הויער סקאַנדאַל

מיט'ן סיים - דעפּוטאַט סילוועסטער וואָיעוואָרזקי, וועלכער האָט אפילו שוין זייענדיג דעפּוטאַט, געדינט אין דער דעפענזיווע און, ווי ס'ווערט איהם פאָרגעוואָרפען, פערראַטען און אַרויסגעגעבען זיינע פּאַרטיי-חברים האָט ווידעראַמאָל אויפגעוועקט

דעם שרעקליכען שאָטען פון גרעסטען פּראָוואָקאַטאָר פון אַלע צײַטען און בעוועגונגען

פון בערידהמטען יעוונא אזעוו

עס
שטעהען אויף
די געשטאַלטען פון
די רעוואָלוציאָנערען, וועלכע
האָבען מיט מסירת נפש געקעמפט
געגען צאַר און זיינע דינער און וועלכע
זענען דורכ'ן גרויזאַמען פּראָוואָקאַטאָר פערראַטען געוואָרען און פערענדיגט זייערע לעבענס אויף די תליות
און אין די ווייטע און
וויסטע קאַטאָרגעס.

נאָכקומענדיג דעם געוואַלטיגען אינטערעס, וועלכען די אַזעוו-געשיכטע האָט ווידער אַמאָל אַרויסגערופען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַפערע וואָיעוואָדזקי הויבען מיר אָן

מאָרגען צו דרוקען אַ סעריע

זכרונות פון אַ בעריהמטען רעוואָלוציאָנער

אונטער'ן נאָמען:

די, וועלכע אזעוו האָט פערראַטען

די טראַגישע קאַפּיטלעך פון דער רוסישער רעוואָלוציאָנערער געשיכטע לייענען זיך ווי
דער שפּאַנענדסטער ראָמאַן.

אויסצייכנונגען

פאַר די מיטגלידער פון פּראָפ. העמערער'ס מיסיע.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש) די דעלעגאַציע פון פינאַנץ מיניסטעריום און פון „באַנק פּאָלסקי", וויצע-דירעקטאָר מלינאַרסקי און פּראָפ. קושיושאַנאָווסקי, וועלכע זענען אַרויסגעפאָהרען קיין אַמעריקא, כדי צו פערענדיגען די אונטערהאַנדלונגען וועגען אַ הלואה פאַר פּוילען, האָט אויך איבערגעגעבען אַ גרויסע אויסצייכנונג פאַר פּראָפ. קעמערער מיט זיין מיסיע. דער פּראָפ. קעמערער האָט בעקומען אַ קאָמאַנדאָר-קרייץ מיט אַ שטערן פון „פּוילענס ערוואַכונג". אויך די איבעריגע מיטגלידער פון דער מיסיע האָבען בעקומען אויסצייכנונגען.

נישט צוגעלאָזט די ווילנער דעלעגאַציע צו דער לויה פון אַרציבישאָף מאַטולעוויטש.

ווילנאַ, 2. דער וואַרשאָווער „קור. פּאָר." נאָטירט אַ קלאַנג, וואָס האָט זיך פערשפּרייט אין ווילנע, אַז די דעלעגאַציע, וואָס איז געשיקט געוואָרען פון ווילנע צו דער לויה פונ'ם אין ליטע פערשטאָרבענעם אַרציבישאָף קס מאַטולעוויטש, אין די פּערזאָנען פונ'ם קס. אַנטאָני וויסקאָנט און קאַנאָניק לוציאַן פּאָלעצקי, איז דורך דער ליטווישער גרעניץ-מאַכט נישט אַריינגעלאָזט געוואָרען קיין ליטע.

ציוניסטישער צ. ק. געגען זשאבאטינסקי'ן, ווייל ער קומט אגיטירען פאר דעם רעוויזיאניזם.

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). דער ציוניסטישער צ. ק. האָט אַרויסגעגעבען אַן'אויפרוף צו אַלע אגודות, אַז דער צ. ק. האָט קיין שום שייכות נישט צו זשאַבאָטינסקי'ס קומען קיין פוילען, און סיי דער צ. ק. סיי די אָרטיגע אגודות וועלען נישט אַנטייל נעהמען אין אַלע אַרויסטרעטונגען פון זשאַבאָטינסקי'ן, ווייל ער קומט צו פאָהרען ספעציעל, כדי צו אַגיטירען פאַר'ן רעוויזיאָניזם, וועלכער צוגייט זיך אין איצטיגען מאָמענט מיט די אַלגעמיינע ציוניסטישע אינטערעסען.

חוץ דעם ווערט אין דעם אויפרוף אָנגעוויזען, אַז זשאַבאָטינסקי האָט אַ פאַלשע פאָרשטעלונג וועגען דעם אָבמאַך, וואָס איז געשלאָסען געוואָרען צווישען ווייצמאַנען און לואי מאַרשאַל.

נייע בעגרענצונגען פאר אויסלענדער

וואס ווילען קומען פראנקרייך.

פאַריז, 2 (ספ. טעל.) די פראַנצויזישע רעגירונג האָט בעשלאָסען איינפיהרען נייע בעגרענצונגען פאַר אויסלענדער, וואָס ווילען קומען קיין פראַנקרייך. די נייע בעגרענצונגען וועלען זיין נאָר טיילוויינזע, ביז עס וועט איבערגעהן די אַרבייטסלאָזיגקייט.

ביז איצט האָבען אויסלענדישע אַרבייטער, ווענען דאָס אַרבייטס- אָדער אַגריקולטור-מיניסטעריום האָט אָפּגעזאָגט אין וויזעס אויפ'ן אַרבייטס קאָנטראַקט, דאָך געקאָנט לייכט אַריינקומען קיין פראַנקרייך. ווי בעקאַנט, האָט מען דערביי קיין וויזעס נישט געפאָדערט. זיי פלעגען ביי זיך אין לאַנד נעהמען אַן'אויסלענדישען פּאַס און פריי אַריינקומען קיין פראַנקרייך.

פאַר די רוסען און פּאָליאַקען ברענגען די נייע געזעצען נישט אַריין קיין שום ענדערונגען. זיי פאָהרען אויך ביז איצט אַריין קיין פראַנקרייך נאָר מיט וויזעס.

די פעדאגאגיק פערענטפערט

די קשיא פון יודישע קליינהענדלער-פעראיין.

וואַרשא, 2 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) אויף אַ מעמאָריאַל, וואָס דער וואַרשאַווער קליינהענדלער-פעראיין האָט געשיקט צום בילדונגס-מיניסטער וועגען דעם, וואָס די לעהרער אַניטירען און צווינגען די שילער, זיי זאָלען נישט מאַכען קיין איינקויפען ביי יודען, נאָר אין קאָאָפּעראַטיוועז, — האָט דאָס בילדונגס-מיניסטעריום צוגעשיקט אַ תשובה, אַז וועגען צווינגען קאָן קיין רייד נישט זיין, אָבער די אַגיטאַציע צו קויפען אין קאָאָפּעראַטיווען איז בהסכם מיט פעדאַגאָגישע פּאַרשריפטען, ווייל אויף אַזאַ אופן בעקומען שילער שנעלער און בילינער די נויטיגע לעהר-ביכער.

איטאליענישע קונסט-אקאדעמיקער

וערען צעיושעט צוליב א נאהעטער מאדעלקע.

רוים, 2 (אַטע) אין דער קונסט-אַקאַדעמיע אין מילאַן איז געקומען פאַרגעקומען אַן'אָריגינעלער סכסוך צווישען די יונגע סטודענטען. די סיבה איז געווען אַ... מאָדעלקע, און די קריגעריי האָט אָנגענומען אַזעלכע שאַרפע פאָרמען, אַז ס'איז נויטיג געווען פּאָליציי זאָל זיך אַריינמישען אין אָפּשטעלען דאָס געשלעג צווישען די יונגע טעמפּעראַמענטפולע מאַלער-שילער.

נאָך דעם, ווי 40 פּאָליציאַנטען זענען אַריין אין דער אַקאַדעמיע איז דער „קאַמפּ זאָל" עוואַקואירט געוואָרען, און די אַקאַדעמיע איז בכלל, געשלאָסען געוואָרען אויף אַן'אומבעשטימטער צייט.

מענה-לשון „זשעטשפּאָספּאָליטאַ"

ווי אזוי די דאזיגע צייטונג מאכט אנ'אנפראגע?

די נעכטיגע „זשעטשפּאָספּאָליטאַ", וואָס ווערט רעדאַגירט דורכ'ן משומד דעם. לעווין-סטראָנסקי, הויבט זיך אָן מיט פאָלגענדען פּזמון, וואָס איז אַ כאַראַקטעריסטישער בעוויז, אַז אין דער פרעסע האָט דער, אַזויגערופענער, נייער פּאָליטישער קורס אין לאַנד נישט געמאַכט קיין שום ענדערונג.

אַלזאָ, דער פּזמון איז אַזאַ:

„מיט עטליכע טעג צוריק האָבען מיר בעריהרט די פראַגע פון איבערגעבען אַ קאָנצעסיע אויף אַ טאַבאַק-הורטאָווניע צו אַ געוויסען יהודה האָראָוויץ אין ראָמאַנאָוו, דעם זוהן פון דעם אָרטיגען צדיק, וועלכער האָט אויסבעהאַלטען זיינע זיהן פון מיליטער-דינסט.

עד היום האָבען מיר נישט דערהאַלטען קיין שום אויפקלעהרונג פון דער מלוכה'שער מאָנאָפּאָל-דירעקציע. וועגען דעם ענין איז פערעפענטליכט געוואָרען אַ פּראָטעסט מצד פוילישע און קריסטליכע אָרגאַניזאַציעס.

„איצט מעלדעט די לעמבערגער זשאַרגאָן-צייטונג „דער מאָרגען", אַז אַ דאַנק דער פערזענליכער פּראָטעקציע פון לאַיד דזשאָרדזש'ן האָט דער ראַמאַנאָווער רב חיים-יהודה האָראָוויץ בעקומען קאָנצעסיע אויף אַ טאַבאַק-הורטאָווניע. וועגען דעם דאָזיגען ענין האָט זיך האָראָוויץ געווענדט צו לאַיד דזשאָרדזש'ן מיט אַ ביטע וועגען אינטערווענץ.

לאַיד דזשאָרדזש האָט דורך דער פערמיטלונג פון געזאַנדטען סקירמונט אינטערוועניערט ביים מיניסטער זאַלעסקי, און דער רעזולטאַט איז געווען, אַז די קאָנצעסיע איז אָבגענומען געוואָרען ביי דער געזעלשאַפט פון לאַנדווירטשאַפטליכע קרייזען, און איבערגעגעבען געוואָרען דעם צדיק האָראָוויץ

„ס'איז ממש נישט צום גלויבען, וואָס איז עס ביי אונז — יודעאַ צי פּוילען? מיר וואַרטען אויף אויפקלעהרונגען פון פינאַנץ מיניסטער, און מיר צווייפלען נישט, אַז מיט דער פראַגע וועט זיך נעהענטער פעראינטערעסירען דער סיים, און די פערבאַנדען פון די מלחמה אינוואַלירען".

— דערווייל זעהען מיר האָט זיך מיט דער פראַגע פעראינטערעסירט דער משומד, דער אמת'ער „צדיק אין פעל צעל"...

א לייכטער, צי א שווערער טויט?

אמעריקאנישע געלעהרטע פארשען די טויט-שטראף אויפ'ן עלעקטרישען שטול.

לאָנדאָן, 2 (אַטע). אין ניו-יאָרק האָט זיך ביים אַנטייל פון מאַכט-פּאַרשטעהער און וויסענשאַפט-לייט אָנגעהויבען אַ חקירה - ודרישה וועגען דעם, צי דער איצטיגער אופן פון דורכפיהרען טויט שטראָף מיט דער הילף פון עלעקטרישע שטולען איז דער באמת הומאַניטאַרסטער, אוגשלעכסטער אופן פון אויספיהרען טויט-אורטיילען, לויט ווי דאָס פערזיכערען די אָנהענגער פון עלעקטרישע שטולען.

אַ ספּעציעלע קאָמיסיע דאַרף זיך פערגעהמען מיט דעם פאָרשען, צי דער טויט פון די פער'משפּט'ע קומט אָן מאָמענטאַל, אָדער צי עס פּאַסירען פּאַלען פון פּאַראַליטש.

— עס וואָלט נישט געווען קיין עולה דורכצופיהרען די עקספּערימענטען איבער די הומאַניטאַרע „אָנהענגער פון עלעקטרישע שטולען" און בכלל איבער די אָנהענגער פון טויט-שטראָף...

דעפ. יצחק גרינבוים

פיהרט אן מיט דער „קרן-היסוד"-אקציע אין טשעכאסלאוואקיי.

פּראָג, 2. (ספ. טעל.) דאָ איז פאַרגעקומען די 3-טע קאָנפערענץ פון „קרן היסוד" אין טשעכאָסלאָוואַקיי מיט'ן אַנטייל פון דעפּ. יצחק גרינבוים און דעם בעקאַנטען ענגלישען דעפּוטאַט קאָלאָנעל וועדזשוואוד. אין דער קאָנפערענץ בעטייליגען זיך ביז 100 דעלעגאַטען.

פאַר דער ערעפנונג פון דער קאָנפערענץ איז פאַרגעקומען אין פּראָג אַ גרויסער מיטינג, אויף וועלכען דעפּ. גרינבוים און קאָלאָנעל וועדזשוואוד זענען אַרויסגעטרעטען מיט רעדעס.

עס איז איינגעאָרדענט געוואָרען אַ ספּעציעלע אויפנאַהמע לכבוד די געסט פאַר זשורנאַליסטען, סענאַטאָרען און פיהרענדע דעפּוטאַטען פון פּאַרלאַמענט.

אינ'ם באַנקעט, וואָס איז פאָרגעקומען לכבוד די געסט, האָבען זיך בעטייליגט דער ענגלישער אַמבאַסאַדאָר אין פּראָג און פיהרענדע פערזענליכקייטען פון דער יודישער געזעלשאַפט אין דער הויפּט-שטאָדט פון טשעכאָסלאָוואַקיי.

דער חודש פון קרן-היסוד געהט-דורך אין גאַנץ טשעכאָסלאָוואַקיי, סיי אין פּראָג סיי אויף דער פּראָווינץ אין די ערטער, וואו יודען וואוינען אין גרעסערע קיבוצים מיט גרויס ערפאָלג.

וואַרשא, 2 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) זונטאָג פאָהרט דעפּ. גרינבוים אַוועק קיין בערלין און פון דאָרט קיין אַמעריקאַ.

גען. דידס בעדאנקט.

וואַרשא, 2 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט בעקומען אַ דאַנק-בריף פון גענעראַל דידס פאַר דער אויפנאַהמע וואָס ער האָט געהאַט אין פוילען.

דער אייזען-קארטעל

זאל איננאנצען נישט צושטאנד קומען.

בערלין, 2. (אַטע) די „פאָסישע צייטונג" איז מודיע, אַז די אונטערהאַנדלונגען צווישען די פאָרשטעהער פון דער דייטשער, עסטרייכישער, אונגאַרישער מעטאַל-אינדוסטריע און דער פוילישער אייזען-אינדוסטריע זענען געבליבען שטעהן אויף אַ טויטען פונקט.

די צייטונג שרייבט, אַז די פּאָליאַקען מאַכען אָפּהענגיג זייער צוטרעטען צום בלאָק פון בעדינגונגען, וואָס זענען נישט אָננעהמבאַר פאַר דער מיטעל-איירָאָפּעאישער אינדוסטריע.

די הויפּט-מניעות זענען נישט אויף אַזוי פיל די פראַגע פון סכומים, ווי די פערטיילונג פון די מערק.

די פוילישע אינדוסטריע — לויט ווי עס פערזיכערט די „פאָסישע צייטונג" — ווילען זיך נישט אָפּזאָגען פון דעם עסטרייכישען און אונגאַרישען מאַרק.

לויט דער מיינונג פון דערזעלבער צייטונג, וועלען די אונטערהאַנדלונגען, וואָס ווערען געפיהרט אין דיסעלדאָרף נישט ברענגען צו קיין רעזולטאַט

פראצעס פון פלאצקער רב.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש) סוף מערץ וועט וואַהרשיינליך פאָרקומען דער רעוויזיע-פּראָצעס פון פּלאָצקער רב שאַפּירא.

בעלגישע קאמוניסטען פראטעסטירען.

בריסעל, 2. (ספ. טעל.) די קאָמוניסטישע פראַקציע אין בעלגישען פּאַרלאַמענט האָט אַרויסגעשיקט צו דער פוילישער רעגירונג אַ פּראָטעסט געגען די אַרעסטען פון סיים-דעפּוטאַטען און „געגען פערטרייבען די ווייסרוסישע פּויערים פּאַרטיי".

דייטשע קאמוניסטען ווארענען

פאר דער מלחמה-געפאהר מצד די דייטשע נאציאנאליסטען.

בערלין, 2 (ספּעציעל צום „נייעם פאָלקסבלאַט") די „ראָטע פאַהנע" פערעפענטליכט אַנ'אַלאַרם וועגען אַ פאָרשטעהענדע מלחמה-געפאַהר מצד די דייטשע נאַציאָנאַלע פּאַרטייען, וועלכע זענען איצט געקומען צו דער מאַכט.

די צייטונג זאָגט, אַז די דייטשע אַרבייטער דאַרפען זיך איצט צוגרייטען, אַז אַ פאַל פון אַ נייעם מלחמה-אויפרוף, זאָל זיי נישט טרעפען, ווי אין 1914, און זיי זאָלען זיך איצט אין אַזאַ פאַל נישט ריהרען פון אָרט.

ארום דער נייער דייטשער רעגירונג

בערלין, 2 (אַטע) הייגט ביי טאָג האָט זיך דער מיניסטאָרען-קאַבינעט בעראַטען וועגען דער עקספּאָזע פון קאַנצלער מאַרקס.

מאָרגען 2 ביי טאָג וועט די רעגירונגס ערקלערונג איבערגעלייענט ווערען אויף דער זיצונג אין רייכסטאָג. זי וועט ענטהאַלטען אַנ'איבערזיכט פון דער אויסערן-פּאָליטיק, פון איגערליכע ווירטשאַפטס- און קיר- יר-פראַגען.

פרייטאָג וועט זיך אָנהויבען די דעבאַטע איבער דער עקספּאָזע פון דער רעגירונג. די פּאַרלאַמענטאַרישע פראַקציעס וועלען אָננעהמען זייער שטעלונג לגבי דער נייער רעגירונג.

די אָפּשטימונג איבער אַנ'אונצוטרויאַטום וועט פאָרקומען ערשט פרייטאָג.

בערלין, 2 (אַטע) אָנהויב נייע וואָך פאָהרט שטרעזעמאַן אַרויס אויף אַ לענגערען אורלויב אויף דער ריוויערע.

אין ניצאַ וועט, וואַהרשיינליך, פאָרקומען די צוזאַמענטרעפעניש פון די מיניסטאָרען, וועלכע האָבען דערהויפּט צונעהאָלפען צו שליסען דעם לאָקאַרנאָ'ער אָפּמאַך.

גראנדיעזע לויה פון האנדווערקער-טוער אברהם צוויפוס.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש) אַ גראַנדיעזע טרויער-מאַניפעסטאַציע האָט מיט זיך פאָרגעשטעלט די לויה פון פּאָפּולערען האַנדווערקער-טוער אברהם צוויפוס, וועלכע איז פאָרגעקומען דינסטאָג נאָכמיטאָג. אין דער לויה האָט אַנטייל גענומען אַ עולם פון 4 טויזענד מאַן — דאָס רוב האַנדווערקער. די לויה איז פון טרויער-הויז אויף באַננאַ געגאַנגען איבער גראַניטשנאַ, זשאַביאַ, באַנקפּלאַץ, רימאַרסקאַ, פּשעיאַזד דלוגאַ, נאַלעווקעס און גענשאַ. אויף דעם גאַנצען וועג האָבען די לויה אָפּגעוואַרט הונדערטער בעלי מלכות, וועלכע האָבען פערלאָזט די אַרבייטס-וואַרשטאַטען, כדי אָפּצוגעבען דעם לעצטען כבוד זייער ליבען חבר און איהם בעגלייטען צו זיין אייביגער רוה. אויף דעם וועג האָט די עגלה זיך אָפּגעשטעלט פאַר דעם הויז רימאַרסקאַ 6, וואו עס געפינט זיך דער פערבאַנד פון די יודישע קאָאָפּעראַטיווע געזעלשאַפטע, וואו דער פערשטאָרבענער איז געווען מיטגליד פון ראַט; פאַר דעם הויז פּשעיאַזד 9, וואו עס געפינט זיך די פעראייניגטע יודישע האַנדווערקער-באַנק, וואו צוויפוס איז געווען פּאָרזיצענדער פון ראַט, און פאַר פּאָלצאָקי 22, וואו עס געפינט זיך דער צענטראַלער האַנדווערקער-פערבאַנד, פון וועלכען ער איז געווען דער וויצע-פאָרזיצענדער. אויף עק גענשאַ און סמאָטשע זענען אויסגעשפּאַנט געוואָרען די פערד פון דער עגלה, וועלכע איז פערדעקט געוואָרען מיט דער פאָהן פון דעם האַנדווערקער-פערבאַנד.

די עגלה איז דורך פריינד און פערערער פון פערשטאָרבענעם געשלעפּט געוואָרען ביז אויף דעם בית-הקברות אַרויס. אונטער דער וועראַנדע פון דער בית-עלמין - שוהל, האָבען דעם פערשטאָרבענעם מספּיד געווען אין וואַרימע ווערטער די ה"ה ראַטמאַן ראָסנער. דן בראַמבערגער, קריסטאַל און גלאַצער. ביים אָפּענעם קבר האָבען דעם פערשטאָרבענעם מספּיד געווען די ה"ה בורגין און גליקסמאַן. אַלע רעדנער האָבען געשילדערט די גרויסע אבידה, וואָס דער האַנדווערקער קלאַס האָט געליטען צוליב'ן טויט פון דעם איבערגעגעבענעם חבר און עסקן.

ווי עס ווייזט זיך אַרויס. איז אברהם צוויפוס געשטאָרבען נאָך אַ נישט געלונגענער אָפּעראַציע אויף דער בלינדער קישקע, אין ד"ר סאָלאָמאָנס כירורגישען אַנשטאַלט, וואָס איז געמאַכט געוואָרען פערגאַנגענע וואָך.

באלד וועלען זיין ערלעדיגט

די פוילישע האנדעלס-אונטערהאנדלונגען מיט דייטשלאנד.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) איבערמאָרגען, פרייטאָג קומט קיין וואַרשאַ דער פאָרזיצער פון דער פוילישער דעלעגאַציע צו פיהרען די האַנדעלס-אונטערהאַנדלונגען מיט דייטשלאַנד, דר. פּראַנדזשינסקי. איצט, נאָכ'ן בילדען פונ'ם נייעם דייטשען קאַבינעט וועט די סיטואַציע בנוגע די האַנדעלס אונטערהאַנדלונגען מוזען אויפגעקלערט ווערען.

כידוע, זענען בעת'ן קאַבינעט קריזיס אין דייטשלאַנד, קיין האַנדעלס-אונטערהאַנדלונגען אין פוילען זין פון וואָרט נישט פאָרגעקומען: מען האָט זיך נאָר בעגרעניצט מיט אַ מיינונגס אויסטויש צווישען בעזונדערע מיטגלידער פון ביידע דעלעגאַציעס.

אַ געוויסע גענענזייטיגע נאָהענטקייט פון די דאָזיגע מיינונגען האָט זיך לעצטענס אַרויסגעוויזען אין דער אַזויגערופענער קאָמיסיע פאַר פיזישע און יורידישע פּערזאָנען, וועלכע פערנעהמט זיך מיט דער פראַגע פון בעזעצען דייטשע בירגער אין פוילען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט דערוויסט מען זיך, אַז בקרוב דאַרף אַרויס אַנ'אויספיהר-פעראָרדנונג צום פרעמדען-געזעץ.

גלייכצייטיג וועט איננערן אין מיניסטאָרען-ראַט בעהאַנדעלט ווערען אַ

לאָדז. 3. פעברואַר. 1927

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 3. פעברואַר. 1927

רעפאָרם פון שטייער-סיסטעם.

מיט עטליכע טעג צוריק איז ערשינען אַ טייל בעריכט פון דער בודזשעט-קאָמיסיע ביים סיים. דער בעריכט איז צוזאַמענגעשטעלט דורכ'ן געוועזענעם פינאַנץ מיניסטער דעפּ. מיכאַלסקי און ענטהאַלט אַ גאַנצע רייהע אינטערעסאַנטע ציפערן און פאַקטען וועגען דער נויטיגקייט פון רעפאָרמירען אונזער שטייער-סיסטעם.

דעפּ. מיכאַלסקי ווייזט אָן, אַז דער יסוד פון דער איצטיגער בעשטייערונג איז אַ צו שמאָלער און שטיצט זיך אויף אַ גאַנץ קליינע צאָהל שטייער-צאָהלער. אויך פראָפּ. קעמערער האָט פעסטגעשטעלט אין זיין בעריכט, אַז אַמשווערסטען זענען בעשטייערט אין פוילען די האַנדעלס-קרייזען, דערנאָך די אינדוסטריע און אַמווייניגסטען די לאַנדווירטשאַפט. דער בוי פון אונזער שטייער-סיסטעם קען לייכט איינפאַלען, ווייל ער שטיצט זיך אויף ווייניג שטייער-צאָהלער, וועלכע קענען נישט אויסהאַלטען קיין צו גרויסע בעלאַסטונג.

דעפּ. מיכאַלסקי ווייזט ווייטער אָן אין זיין רעפעראַט, אַז פון 2,689,000 לאַנדווירטשאַפטען, וואָס זענען פאַראַן אין פוילען, צאָהלען הכנסה-שטייער נאָר 100 טויזענד לאַנדווירטען, וואָס מאַכט אויס קוים 4 פראָצענט פון דער אַגראַר-בעפעלקערונג. בעת די הכנסה פון דער לאַנדווירטשאַפט בעטרעפט 60 פראָצענט פון דער גאַנצער פאָלקס-הכנסה — בעטרעפען די שטייערען פון דער לאַנדווירטשאַפט נאָר 17 פראָצענט.

אין גאַנצען לאַנד צאָהלען די הכנסה-שטייער שוין צוזאַמען מיט אַרבייטער און אָנגעשטעלטע 732 טויזענד פערזאָן. בעת אין פריסען דערגרייכט די צאָהל פון די, וואָס צאָהלען הכנסה שטייער, 8 מיליאָן פערזאָן.

אין געוועזענעם דייטשען געביט זענען פאַראַן ערטער, וואו די צאָהל בעשטייערטע בעטרעפט 10 פראָצענט פון די פאַר'מלחמה'דיגע. דאָס זענען זעהר קראַנקהאַפטע ערשיינונגען. מיכאַלסקי מאַכט אויפמערקזאַם, אַז די אַרבייטער און אָנגעשטעלטע דאַרפען בעפרייט ווערען פון די דירעקטע שטייערען.

אַלע עקספּערטען-קאָמיסיעס (יאַנג, קעמערער), וועלכע האָבען געפּרופט אונזערע שטייער-פערהעלטנישען האָבען פעסטגעשטעלט, אַז די אָנגענומענע שטייער-סטאַווקעס זענען צו הויך. די דאָזיגע סטאַווקעס גיבען נישט דעם מלוכה-אוצר קיין גרעסערע הכנסות, נאָר שאַפען אַ דעמאָראַליזאַציע דורך די גרויסע סומעס פערשידענע שטייערען, רעקורסען, רעקלאַמאַציעס א. אַ. וו. דאָס פערקלענערען די שטייערען וועט געבען די מעגליכקייט די שטייער-צאָהלער פינקטליך און ריכטיג אויסצופיהרען זייערע פליכטען.

פערקלענערען די שטייערען און פערגרעסערען די צאָהל שטייער-צאָהלער איז איצט די וויכטיגסטע אויפגאַבע פון פינאַנץ-מיניסטעריום. **אקצ.**

אין טורמע וועט ער מעסטען די שטערען.

ווילנאַ, 2. (ספּ.). דער אַרעסטירטער דירעקטאָר פון ווייסרוסישען גימנאַזיום, ה' אָסטראָווסקי, האָט זיך געווענדעט צום פּראָקוראָר מיט אַ ביטע מען זאָל ערלויבען אַריינצונעהמען אין תפיסה צייטונגען און אַסטראָנאָמישע מכשירים, כדי ער זאָל קאָנען ווייטער פיהרען זיין וויסענשאַפטליכע אַרבייט. דער פּראָקוראָר האָט איהם די ערלויבעניש געגעבען.

Lek. med. **H. LUBICZ**

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער-שלעכטע קראַנקהייטען. 8-9

היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

ערוואַרטונג פון אַ צוזאַמענשטויס צווישען ענגלאַנד און כינאַ.

מיט גרויס אינטערעס און אויך מיט גרויס אומרוהיגקייט פאָלגט מען נאָך לעצטענס די ענטוויקלונג פון די געשעהענישען אין ווייטען מזרח, אין כינע און צו דער זעלבער צייט זענען די אויגען פון דער וועלט געווענדעט אויף ענגלאַנד און אויף איהר שטעלונג, וואָס זי נעמט צו די דאָרטיגע געשעהענישען.

ענגלאַנד האָט געפיהרט דעם גרעסטען האַנדעל מיט כינאַ. זי האָט דאָרט אימפּאָרטירט און פון דאָרט עקספּאָרטירט מעהר סחורות, ווי וועלכעס נישט איז אַנדער לאַנד.

ענגלאַנד האָט איהרע „קאָנצעסיעס" שטאַרק ענטוויקעלט. זי האָט דאָרט געשאַפען אינדוסטריען, און אַ חוץ דעם אויסערליכען האַנדעל פיהרען אָן די ענגלענדער אַ גרויסע פּראָדוקציע אין כינאַ גופא, און זיי זענען דעריבער זעהר שטאַרק פעראינטערעסירט צו בעשיצען סיי זייער האַנדעל, סיי זייערע קאָנצעסיעס, סיי די אינדוסטריען, וואָס זיי האָבען איינגעפיהרט און ענטוויקעלט. ענגלאַנד קען דעריבער נישט זיין בלויז אַ צושויער צו די דאָרטיגע געשעהענישען. זי האָט דירעקטע אינטערעסען, און מאַקע גרויסע אינטערעסען צו פערטיידיגען.

דערמיט ערקלערט זיך, פאַר וואָס ענגלאַנד האָט אָנגענומען שטרענגערע שריט אין שייכות מיט די געשעהענישען אין כינאַ, און זי האָט געשיקט אַהין צוערשט קריגס-שיפען און איצט אויך אַ בעדייטענדע אַרמיי.

אָבער וואָס איז דער צוועק פון דעם וואָס ענגלאַנד שיקט מיליטער? האָט זי בדעה צו פיהרען אַ קריג מיט כינע? וויל זי זיך מישען אין די דאָרטיגע אינערליכע אַנגעלעגענהייט?

— אָט אויף די פראַגען ענטפערט די ענגלישע רעגירונג: ניין! זי איז גרייט צו פערהאַנדלען און צו קומען צו אַ פערשטענדיגונג, אויב דאָס איז נאָר מעגליך מיט דעם צד, וואָס איז איצט זיגרייך אין כינע, מיט דער קאַנטאָנער רעגירונג. דאָס בריטישע מיליטער ווערט געשיקט, הייסט עס, מיט'ן איינציגען צוועק צו בעשיצען די בריטישע בעפעלקערונג, וואָס געפינט זיך אין די כינעזישע שטעט, און נישט צו דערלאָזען, אַז אין שאַנכאַי זאָל זיך ווידערהאָלען דאָס, וואָס ס'איז געשעהן אין האַנקאַו, וואו דער כינעזישער המון איז איבערגעפאַלען די בריטישע קאָנצעסיעס, מאַכענדיג אַ תל פון פיל ענגלישע אונטערנעהמונגען.

אָבער טראָץ די בערוהיגענדע ערקלעהרונגען פון דער ענגלישער רעגירונג, איז מען דאָך בעאומרוהיגט. מען האַלט די לאַגע פאַר קריטיש, און מען שרעקט זיך, אַז ס'זאָל זיך נישט ענטוויקלען אַ גרויסע צרה. אפילו דאָס, וואָס דער אויסערן-מיניסטער פון דער קאַנטאָנישער רעגירונג, יוזשען טשען, ערקלערט אויך, אַז ער איז פאַר שלום און פאַר אַ פערשטענדיגונג מיט דער פרעמדער מאַכט, שוואַכט דערווייל נישט אָפּ די שרעק פאַר דעם, וואָס ס'קען פאָרקומען.

שאַנכאַי, וואָס איז די הויפט-האַפען שטאָדט פון כינאַ, און וואו די ענגלענדער האָבען גרויסע קאָנצעסיעס און גאָר גרויסע אינטערעסען צו פערטיידיגע, געפינט זיך נאָך נישט אין די הענד פון דער קאַנטאָנער רעגירונג. זי איז נאָך אונטער דער מאַכט פון גובערנאַטאָר, וועלכער איז געגען זיי. די לעצטע מאַרשירען אָבער אויף דער שטאָדט, און די געפאַהר איז גאַנץ גרויס, אַז זיי וועלען די שטאָדט פערנעהמען. די כינעזישע אַרבייטער און דער כינעזישער המון פון שאַנכאַי וואַרטען זיכער אויף די קאַנטאָנער, ווי אויף זייערע בעפרייער. און עס שטעלט זיך די פראַגע, וואָס וועט זיין ווען די קאַנטאָנער וועלען די שטאָדט עראָבערען? וואָס וועט דעמאָלט טון דער המון?

די קאַנטאָנער, וועלכע זענען שטאַרק בעאיינפלוסט אי פון דעם נאַציאָנאַלען געדאַנק אי פון דער באָלשעוויסטישער אַגיטאַציע, מאַרשירען אונטער דער לאָזונג „האָט צו פרעמדע", און וועלכע מען מיינט דאָרט דערהויפט די ענגלענדער? עס ווערט גאַנץ אָפען ערקלערט פון דער ענגלישער רעגירונג, אַז יעדער אָנפאַל אויף דער בריטישער „קאָנצעסיע" אין שאַנכאַי וועט צוריקגעשטויסען ווערען מיט געוואַלד. דאָס מיינט, אַז מען קען דאָרט ערוואַרטען בלוט-פערגיסונגען.

אָבער דאָס אַליין, וואָס ס'קען פאָרקומען אַ בלוטיגער צוזאַמענשטויס צווישען דעם בריטישען מיליטער און דעם כינעזישען המון פון שאַנכאַי איז נאָך נישט די גאַנצע געפאַהר. ס'איז פאַראַן נאָך אַן ערנסטערע זאַך: ווי וועט זיין די שטעלונג פון די קאַנטאָנער חיילות? וועלען זיי נישט קומען צו הילף דעם כינעזישען המון? און וועט נישט קומען צו אַ בלוטיגען צוזאַמענשטויס צווישען דעם קאַנטאָנער מיליטער און דעם בריטישען מיליטער? ווען דאָס זאָל חס-ושלום געשעהן, דאַן וועט יעדע גוטע כ"ה צו פערמיידען אַ מלחמה אפשר זיין נוצלאָז.

אָט דערפאַר האָט מען מורא, אַז די ענטוויקלונג פון די געשעהענישען אַרום שאַנכאַי קען פיהרען צו אַ זעהר ערנסטער לאַגע צווישען כינאַ און ענגלאַנד.

פראָפ. אשכנזי לייקענט
אַז ער האָט בדעה זיך צו שמד'ן

אין דער קראָקעווער צייטונג „נאַס נאַראָדו" געפינט זיך אַ סענסאַציאָנעלע טעלעגראַמע פון וואַרשע, אַז פראָפ. שמעון אשכנזי וועט זיך שמד'ן.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דאָזיגער ידיעה, האָט אַ יודישער זשורנאַליסט זיך געווענדעט צום פראָפ. אשכנזי מיט אַ אָנפראַגע צי די ידיעה שטימט מיט דער ווירקליכקייט.

פראָפ. אשכנזי, וועלכער האָט זיך וועגען דער גאַנצער מעשה ערשט דערוואוסט, האָט זיך אויסגעלאַכט דערפון און ערקלערט:

„מען האָט שוין אַזוי פיל נאַרישקייטען און איבערגעטריבענע זאַכען געשריבען וועגען מיר, אַז איך האָב אַ פּרינציפּ נישט אָפּצולייקענען קיין שום ידיעה. מען האָט שוין לאַנג וועגען מיר נישט געשריבען — האָט מען אויסגעטראַכט אַ פרישע בבא-מעשה".

פראַנצויזישער הויך-קאָמיסאַר וועגען דער יודישער אַרבייט אין ארץ-ישראל.

בערלין, 2 (ספּ. טעל.) „ציקאַ" האָט בעקומען אַ דעפּעשע פון ירושלים, אַז דער פּרעזידענט פון ציוניסטישען פּאַלעסטינאַ-עקזעקוטיווע, קאָלאָנעל קיש, האָט געהאַט אַ געשפּרעך מיט'ן פראַנצויזישען הויך-קאָמיסאַר אין סיריען, ה' פּאָנסאָ, וועלכער איז געווען מיט אַ קורצען וויזיט ביים הויך-קאָמיסאַר אין ארץ-ישראל, לאָרד פּלומער. ה' פּאָנסאָ, וועלכער קען זיך מיט קאָלאָנעל קיש נאָך פון דער צייט, ווען עס איז פאַרגעקומען דער פּלעביסציט אין אויבער-שלעזיען, האָט אויסגעדריקט זיין ענטציקונג און בעוואונדערונג פאַר דער אויפבויאַרבייט אין ארץ-ישראל.

18 טויזענד זלאָטים פאַר די יודישע שולען.

ווילנאַ, 2 (טעלעפאָניש). דער מאַגיסטראַט האָט אַסיגנירט 18.000 זלאָטעס אַלס רעשט פון דער סובסידיע, וואָס דער מאַגיסטראַט קומט די יודישע שולען ביז'ן 1-טען יאַנואַר 1927 יאָהר.

ווי אַזוי דער צוואַנציג יאָהריגער קאָברין
האָט געפיהרט פאַר'ן נאָז די גרעסטע קאָמיסאַרען אין מאָסקווא.

אין דער מאָסקווער „קאָמסאָמאָלסקאַיאַ פּראַוודאַ" (די אָפיציעלע צייטונג פון דעם קאָמוניסטישען יוגענד-פערבאַנד) איז אונטער דעם קעפּעל „קאָברין'ס קאַריערע" אָפּגעדרוקט די פאָלגענדע אינטערעסאַנטע געשיכטע:

„אין איין שעהנעם טאָג האָט דער אָנפיהרער פון דער פּרעסע-אָפּטיילונג ביים צענטראַל-קאָמיטעט פון דער אַלרוסישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, גוסיעוו אָפּגערופען דורכ'ן טעלעפאָן דעם טעאַטער-זשורנאַל „נאָווי זריטעל" און האָט געלאָזט וויסען די צושראָקענע רעדאַקטאָרען וועגען דעם, אַז ער האָט בעשטימט אַלס סעקרעטאַר פון זייער זשורנאַל דעם סטודענט פון דער קאָמוניסטישער אַקאַדעמיע קאָברין, וועלכער איז אַ מיטגליד פון דעם קאָמוניסטישען יוגענד-פערבאַנד. דער סעקרעטאַר, האָט גוסיעוו געזאָגט, איז טאַקע נישט קיין גרויסער בקי אין טעאַטראַלע ענינים, דערפאַר, אָבער, איז ער זעהר אַ פעהיגער יונגערמאַן און דעריבער וועט ער זעהר לייכט זיך קאָנען פאָנאַנדערקלייבען אין די פערשידענע טעאַטראַלע ריכטונגען.

קאָברין איז אין גיכען געוואָרען אַ ב'איינענער מענש אין די טעאַטער-קרייזען. ער האָט זיך זעהר שנעל בעקענט מיט אַלע טעכנישע טערמינען פון דער רעזשיסאָרען וויסענשאַפט, ער האָט זיך בעפריינדעט מיט די אָנגעזעהענסטע רעזשיסאָרען, דראַמאַטורגען און מיט אַלע אַנדערע אָנגעזעהענסטע פערזאָנען, וועלכע האָבען אַזוי אָדער אַנדערש אַ שייכות צום טעאַטער. קאָברין פלעגט מעשה גוטער-ברודער אָפט אַ קלאַפּ טאָן איבער'ן פּלייצע מייערכאָלד'ען (אַ בעוואוסטער רוסישער רעזשיסאָר) און אָפט פלעגט ער זאָגאַר פיהרען לאַנגע געשפּרעכען מיט מאַדאַם קאַמעניעווא אַלע אַנדערע מיטאַרבייטער פון זשורנאַל האָבען זיך בעצויגען צו קאָברינ'ען מיט דעם געהעריגען רעספּעקט. עפּעס אַ קלייניגקייט! זעהר אָפט פלעגט מען דאָך אין זייער אַנוועזענהייט איהם אָפּרופען דורכ'ן טעלעפאָן פון צענטראַל-קאָמיטעט, פון מאָסקווער קאָמיטעט, פון קאָמיסאַריאַט פאַר פאָלקס-בילדונג און אַלע פלעגען כסדר פערלאַנגען נאָר קאָברינ'ען, נישט קיין אַנדערן. די ערליכע אומפּאַרטייאישע מיטאַרבייטער פלעגען ענטפערען מיט גרויס דרך-ארץ, אַז קאָברין איז איצט נישטאָ, אָבער עס קאָן זיין, אַז ער וועט אין גיכען קומען.

דער אויסגעמאַטערטער קאָברין פלעגט ווירקליך קומען אַ פערדשוויצטער נאָך די פיל פעראַנטוואָרטליכע זיצונגען. ער האָט געמאַכט דעם איינדרוק, ווי ער וואָלט שטענדיג געווען פערנומען מיט די גרעסטע מלוכה געהיימניסען. ער האָט שטענדיג דערצעהלט, אַז היינט איז ער געווען פערנומען אויף אַ זיצונג צוזאַמען מיט די און די וויכטיגע פערזאָנען און אַז אויף זיין פאָרשלאָג איז בעשלאָסען געוואָרען צו ענטלאַסען פון זיין אַמט דעם אָדער יענעם פעראַנטוואָרטליכען טוער.

קאָברין האָט געשריבען און אַרויסגעגעבען ביכער. קאָברין איז געווען דער אָנפיהרער פון אַ קרייזעל פון טעאַטער-קאָרעספּאָנדענטען. קאָברין האָט ביסלעכווייז געמאַכט אַ פּאָר גראָשען און האָט זיך ערוואָרבען אַ פּלאַץ אין דער געזעלשאַפט. ווען ער האָט נישט געקענט אויסהאַלטען דעם עקזאַמען און אַריבערגעהן אויפ'ן צווייטען קורס פון דער אַקאַדעמיע, האָט עמיצער פון צענטראַל-קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אָפּגערופען אויפ'ן טעלעפאָן דעם רעקטאָר פון דער אַקאַדעמיע שעוועליאָוו'ן און האָט איהם איבערגעגעבען אַ פערזענליכע ביטע פון דעם חבר קנאָרין, אַז אַבוואָהל קאָברין האָט דעם עקזאַמען נישט אויסגעהאַלטען, זאָל מען איהם דאָך צוליב וויכטיגע פּאָליטישע מאָטיווען אַריבערפיהרען אויפ'ן צווייטען קורס.

אין גיכען זענען אין אַלע מאָסקווער צייטונגען ערשינען אונצעהליגע נאָטיצען, אַז אין מאָסקווע ווערט געגרינדעט אַ געזעלשאַפט פון „פריינד פון רעוואָלוציאָנערען טעאַטער". די געזעלשאַפט שטעלט זיך אַלס איהר אויפגאַבע צו שאַפען אַן אמת'ען אַרבייטער-טעאַטער צו דערנעהנטערען דעם טעאַטער צו די אַרבייטער-מאַסען און נאָך אַזוינע שעהנע זאַכען. אָן שפּיץ פון דער געזעלשאַפט שטעהט אַן אָרגאַניזאַציאָנס-גרופּע, אין וועלכער עס געהען אַריין די חברים קנאָרין, קאָברין, מייערכאָלד, אָרלינסקי און אַנדערע. די געזעלשאַפט האָט בעקומען אַ וואַרימע בעגריסונגס-טעלעגראַמע פון איינעם פון די אָנגעזעהענסטע פיהרער פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי און פון דער סאָוועטען-רעגירונג. קאָברין האָט טריאומפירט און ער האָט שוין געווענדעט זיך צו דער רעגירונג, אַז מען זאָל איהם שיקען אין אויסלאַנד צו בעקענען זיך מיט'ן קולטורעלען לעבען אין אייראָפּאַ.

נאָך קאָברין'ען איז שוין נאָכגעלאָפען עפּעס אַ פלינקער רעפּאָרטער און עס קאָן זיין, אַז אין גיכען וואָלטען די צייטונגען בעצירט געוואָרען מיט קאָברין'ס פּאָרטרעטען און מיט אַן אינטערוויו מיט די פיהרער פון דעם „רעוואָלוציאָנערען טעאַטער".

אָבער פּלוצלונג האָט אַלעס געפּלאַצט. אַלץ האָט זיך מיט אַ מאָל אַ דרעה געטאָן מיט די פּוטער אַראָפּ דער „פיהרער פון רעוואָלוציאָנערען טעאַטער", דער יונגער טאַלאַנטפולער קאָמוניסט, דער פעהיגער זשורנאַליסט האָט זיך אַרויסגעצייגט פאַר אַן איינפאַכען פלינקען אַפעריסט.

קיינער האָט קיינעם גאָר נישט אָפּגערופען אין טעלעפאָן. קאָברין אַליין האָט עס אָפּגערופען אין טעלעפאָן אין גוסיעוו'ס נאָמען און אין אַלע אַנדערע'ס נעמען. קאָברין איז גאָר קיינמאָל נישט געווען קיין מיטגליד פון דער פּאַרטיי. ער האָט קיינמאָל נישט געהאַט קיין שום שייכות מיט די פעראַנטוואָרטליכע טוער, אפילו זיין בערימטע „געזעלשאַפט פון רעוואָלוציאָנערען טעאַטער" האָט ער אויך געשאַפען דורך די זעלבע שווינדלערישע טעלעפאָן-מעטאָדען.

„אַ שרעק נעהמט אָן, בעמערקט די „קאָמסאָמאָלסקאַיאַ פּראַוודאַ", ווען מען גיט נאָר אַ טראַכט, אַז קאָברין האָט געאַרבייט נישט ערגעץ אין טורקעסטאַן, נישט אין האָמעל, נאָר אין מאָסקווא. דאָ אין מאָסקווא האָט אַ 20-יאָהריגער יונגעל אַזוי פרעך געפיהרט פאַר'ן נאָז צעהנדליגע ערנסטע אָנגעזעהענע מענשען..."

ניַיער פאָלקסבלאַט
3. פעברואַר 1927.

דאס לאָדזשער לעבען

ניַיער פאָלקסבלאַט
3. פעברואַר 1927.

3	פעברואַר
דאָנערשטאָג	זון-אויפגאַנג 7.17
א	זון-אונטערגאַנג 3,30
אדר א, תרפ"ז	לענג פון טאָג. 9

אומזאַץ-שטייער.

בעראַטונגען פון שאַצונגס-קאָמיסיעס.

(*) נעכטען איז אין סוחרים-פעראיי (פאָלודניאָווע 15) פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון די פעראיינס-מיטגלידער, וואָס זענען בעשטימט געוואָרען אַלס מיטגלידער פון די שאַצונגס-קאָמיסיעס וועגען אומזאַץ-שטייער אויף 1926.

אין אַ פּאָר וואָכען אַרום וועלען זיך אָנהויבען די זיצונגען פון די דאָזיגע קאָמיסיעס, וועלכע וועלען היי-יאָהר צום ערשטען מאָל דאַרפען שאַצען דעם אומזאַץ פאַר'ן גאַנצען 1926 י. (ביז איצט פלעגט מען שאַצען פאַר אַ האַלבען יאָהר). די מיטגלידער פון די שאַצונגס-קאָמיסיעס האָבען זיך בעקענט מיט די פערשידענע געזעצען און פעראָרדנונגען, וואָס זענען נוגע דעם אומזאַץ-שטייער, כדי זיי זאָלען זיך קענען בעסער אָריענטירען אין די פראַגען, בעת די קאָמיסיע-זיצונגען וועלען זיך אָנהויבען.

קהלה.

די פערטיילטע שטיצע.

(*) אויף דער דינסטאָגדיגער זיצונג פון דער קאָמיסיע פאַר סאָציאַלער הילף זענען, ווי בעוואוסט, פערטיילט געוואָרען די 50 פּונט שטערלינג פון'ם ענגלישען הילפס-קאָמיטעט און 5,000 זל. וואָס זענען אַטיגנירט געוואָרען פון דער קהלה-פערוואַלטונג. ס'זענען ערלעדיגט געוואָרען 450 ביטעס. אויף אונטערשטיצונגען פון 5 ביז 50 זל. אין 6 אויסנאַהמס-פאַלען איז די שטיצע בעשטימט געוואָרען צו 75 זל.

פערטשאַדעט

פון א שלעכט - איינגעהייצטען אויווען.

(–) אויף נאַווראָט 34 זענען פערטשאַדעט געוואָרען די שוועסטערן: צעציליאַ, יאַנינאַ און יאַדוויגאַ שאַפראַנסקי און מאַניאַ פּיאָטראָווסקאַ.

צו די פערטשאַדעטע איז אַרויסגערופען געוואָרען די פאָגאָטאָוויע פון דער קראַנקען-קאַסע, וועלכע האָט זיי אָפּגעראַטעוועט.

די סיבה איז – אַ שלעכט איינגעהייצטער אויווען.

ביַי די וועבער מייַסטער.

מאָנטאָג איז פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון פאָלקס-הויז די גרינדונגס-פערזאַמלונג פון (וועבער-מייסטער (פאַבריקאַנטען) וועגען גרינדען אַ סעקציע און אַנשליסען זיך אין האַנדווערקער-ראַט, זאַוואַדזקא 5 אונטערן פאָרזיץ פון ה' ל. גאָלד. סאיז בעשלאָסען געוואָרען צו גרינדען די סעקציע אונטער'ן נאָמען וועבער-מייסטער (פאַבריקאַנטען) און ס'איז געוועהלט געוואָרען אַ פערוואַלטונג: פאָרזיצער – ל. גאָלד, וויצע - פאָרזיצער – ראָזענביס, קאַסירער – ה. וואַקסבערג, סעקרעטאַר – מ. ניימאַן, ה. זילבערגער און נ. זיפערמאַן.

רעוויזיע-קאָמיסיע: ה. זילבערגער און ל. בערלינסקי. עס איז אויך בעשלאָסען געוואָרען אויסצוקויפען פּאַיען אין דער ניַיער האַנדווערקער-באַנק.

Dr. H. SPIRA-BORNSTEINOWA
Cegielniana 4
טעלעפאָן 34-90.
ספּעציאַליטעט: אַקושער און פרויען-קראַנקהייטען.
[illegible] פון 3—6 נאָכמיטאָג.

אונטערהאַנדלונגען אהן א סוף.

דער שלום צווישען דער „אגודה“ און „אונפּאַרטייאישע“ שטעהט נאָך אונטער א פראַגע צייכען.

די „אונטערהאַנדלונגען“ צווישען די „אונפּאַרטייאישע“ מיט דער „אגודה“ דויערען נאָך אַלץ, הגם זיי האָבען ביז איצט נאָך צו גאָרנישט געפיהרט. דעם ערשטען בעדינג, וואָס די „אונפּאַרטייאישע“ האָבען געשטעלט, אַז די „אגודה“ זאָל אַנערקענען, אַז זי האָט געבראָכען דעם אָפּמאַך, האָט די „אגודה“ ביז איצט קיין ענטפער נישט געגעבען.

בעת די אַלע אונטערהאַנדלונגען איז נאָך נישט געקומען צו אַ הסכם אפילו וועגען איין פּונקט.

די „אונפּאַרטייאישע“ זענען שטאַרק אונצופרידען מיט דעם וויצע-פאָרזיצער פון דער קהלה, וועלכער איז איצט געוואָרען דער פאַקטישער פיהרער פון אַלע קהלה-ענינים און רעכענט זיך דערביי נישט מיט קיין בעשלוסען פון דער פערוואַלטונג און נישט מיט קיין אָנווייזונגען פון פערשידענע קאָמיסיע-מיטגלידער. זיי פאָדערען דעריבער, אַז דעם אַמט פון וויצע-פאָרזיצער זאָל פערנעהמען אַ ניַיער. זיי ווייזען דערביי אָן, אַז בעת די וואַהלען פון פּרעזידיום האָט מען נישט פאָרויסגעזעהן, אַז דעם וויצע - פאָרזיצער וועט אויסקומען אויסצופיהלען די פונקציעס פון אַ פאַקטישען פאָרזיצער און זיי האַלטען, אַז ער איז דערצו אויך נישט געפּאַסט.

אויך אויף דער דאָזיגער פאָדערונג פון די „אונפּאַרטייאישע“ האָט די „אגודה“ ביז איצט קיין תשובה נישט געגעבען.

אַלע בעמיהונגען פון דעם ניַישטאָטער רב אויך אויף דער נעכטיגער זיצונג, צו ריהרען די אונטערהאַנדלונגען פון'ם טויטען - פּונקט, האָבען קיין שום רעזולטאַטען נישט געבראַכט.

ער האט געוואלט אפּנארען פּויערים,

געהייסען ברענגען קאַרטאָפעל, און נישט געוואָלט בעצאָהלען.

אין אַ געוויסען זומערדיגען פריהמאָרגען זענען אויפ'ן זגערזשער מאַרק געקומען עטליכע פּויערים מיט אָנגעלאָדענע פוהרען קאַרטאָפעל. דער מאַרק איז געווען אַ שלעכטער און ביז מיטאָג האָט נאָך קיינער פון די פּויערים זיין סחורה נישט פערהאַנדעלט. די פּויערים האָבען שוין זיך געגרייט צו פאָהרען אויפ'ן וועג אַהיים. ווען פּלוצלונג איז אָנגעקומען אַ געוויסער זאַרעמבסקי און זיי פאָרגעלעגט, אַז זיי זאָלען מיט די קאַרטאָפעל פאָהרען קיין לאָדז אויף קילינסקי 144, וואו ער וועט ביי זיי די גאַנצע צאָהל קאַרטאָפעל אָפּקויפען. די פּויערים זענען גערן איינגעגאַנגען אויף דעם פאָרשלאָג און אין אַ פערטעל שעה שפּעטער, האָט זיך שוין געצויגען אַ לאַנגע שנור פּויערישע פוהרען קיין לאָדז. אין כּויער אויף קילינסקאַ 144 האָט טאַקע געוואַרט דערזעלבער יונגערמאַן און האָט געהייסען די קאַרטאָפעל אָפּשיטען אין קעלער אַריין. די נאַאיווע פּויערימלעך האָבען זיך גענומען צו דער אַרבייט. ווען די אַרבייט איז שוין געווען פערטיג און די פּויערים האָבען פערלאַנגט געלד, האָט זיך דער עלעגאַנטער יונגערמאַן אָנגערופען:

– איך קען אייך נישט, לאַבוסעס! די קאַרטאָפעל זענען געווען מיינע אייגענע.

ס'איז געוואָרען אַ טומעל, אָנגעקומען אַ פּאָליציאַנט, מ'האָט צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל און דער ענין איז געקומען אין געריכט.

נעכטען איז דער פּראָצעס פאָרגעקומען אין היגען פרידענס-געריכט. דער אָנגעקלאָגטער האָט דאָסמאָל גאָר גע'טענה'ט, אַז דאָס געלד פאַר די קאַרטאָפעל האָט ער די פּויערים בעצאָהלט נאָך אין זגערזש.

דאָס געריכט האָט פער'משפט דעם אָנגעקלאָגטען זאַרעמבסקי צו 4 חדשים טורמע.

––––

דער גרויסער מאַסקען-באַל
פון דער יודישער פּרעסע,
וועלכער האָט געזאָלט פאָרקומען ד. 29 יאַנואַר, וועט פאָרקומען
ד. 26 פעברואַר
די אַרויסגעשיקטע און געקויפטע בילעטען זענען גילטיג.

וועלכע אַרעסטירטע עס וועלען בעפרייט ווערען פאַר'ן טערמין.

( ) אויפ'ן גרונד פון דער פעראָרדנונג וועגען דער אַמנעסטיע קען דער יוסטיץ - מיניסטער דעצידירען וועגען בעפרייען פאַר'ן טערמין פאָלגענדע אַרעסטירטע:

1) לעבענסלענגליכע טורמע און אַרעסטאַנטען, וואָס זענען בעשטראָפט געוואָרען אויף איבער 6 יאָהר טורמע.

2) די, וועלכע זענען פער'משפט געוואָרען אויפ'ן סמך פון די אַרטיקלען פון שטראָף-קאָדעקס 99–119, 122, 123, 125, 126, 128, 129, 130, 135, 322, 455, 457, 562 און 563.

אויסערדעם קען דער יוסטיץ - מיניסטער דעצידירען וועגען אַמנעסטיע אויך אין אַנדערע פאַלען.

די לאַגע אויפ'ן מאַנופאַקטור - מאַרק.

אויפ'ן לאָדזשער האַנדעלס - מאַרק איז די לעצטע טעג אַריינגעטראָטען אַ שטילשטאַנד. די פאָדערונג אויף סחורות סיי פון אָרטיגע קונים און סיי פון אָנגעקומענע האָט זיך פערקלענערט ביז אַ מינימום ספּעציעל אין דער בוימוואָל - בראַנזשע. ס'האָבען זיך אָנגעהויבען בעוויַיזען פּראָטעסטען פון די פּראָווינצער כוח־ים און דאָס שאַפט אַ שטימונג פון מאַרכטינקייט. מ'פערלאַנגט שוין טיילוויַיז מזומן און די פערקויפס - בעדינגונגען ווערען פערשווערט.

די פּראָטעסטען וואָס קומען איצט אָן זענען פאַר פיל אַן איבעררעשונג. דוקא ענדע דעצעמבער, ווען מ'האָט אויף זיי גערעכענט, זענען קיין פּראָטעסטען כמעט נישט געווען און יצט האָבען זיי זיך בעוויזען אין אַ גאַנץ בעדייטענדער צאָהל.

––––

צום אָנקומען פון בעריהמטען ווילנער אָבער-קאַנטאָר ה' קוסעוויצקי קיין לאָדז.

נעכטען איז אָנגעקומען קיין לאָדז דער פּאָפּולערער חזן ה' קוסעוויצקי און איצט שבת דאַווענען אין פילהאַרמאָניע-זאַל מיט בעגלייטונג פון אַ גרויס איינשטודירט כאָר אונטער דער לייטונג פון דעם בעוואוסטען דיריגענט ה' רובין.

ליַיענט היינט די וויַיטערדיגע פאָרטזעצונג פון אונזער ניַיעם עגזאָטישען ראָמאַן
„די שוואַרצע כריזאַנטעמע“

אין די אפּטייקען

היינטיגע נאַכט - דיזשורען.

(§) היינט דאָנערשטאָג דיזשורירען בייַנאַכט פאָלגענדע אַפּטייקען: מ. ליפּיעץ (פּעטריקאָווער 193), צ. מילער (פּעטריקאָווער 46), וו. גראָשקאָווסקי (קאָנסטאַנטינער 17), ק. נערטנער (צעגעלניאַנאַ 64), ה. גיעוויאַראָווסקי (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 37) און ס. יאַנקעלעוויטש (אַלטער מאַרק 9).

מסחר

צווישען לאָדז און פּערסיע.

(א) זייט די דעלעגאַציע פון די לאָדזשער עקספּאָרטערען איז געווען אין פּערסיען, זענען פערבונדען געוואָרען ענגע האַנדעלס - בעציהונגען צווישען פּערסיען און לאָדז.

די פּערסישע סוחרים שיקען אַלס נייע בעשטעלונגען. דער לאָדזשער עקספּאָרטערען-פעראיין קניפּט אויך אָן בעציהונגען מיט אַפגאַניסטאַן.

שטאָט-ראט.

היַינט א זיצונג.

(ד) היינט קומט פאָר אַ זיצונג פון שטאָט ראַט, וועלכע וועט זיין איינגאַנצען געווידמעט די בודזשעט-דעבאַטען.

פון „טשאַרי“.

דאָס בילדעל פון צפון, וואָס געהט איצט אין „טשאַרי“, פיהרט אונז אַוועק אין יענע מקומות פון וויַיטען צפון, וואו דעם גרעסטען טייל פון יאָהר הערשען מורא'דיגע פרעסט און די זון איז אַ זעלטענער גאַסט. נאָר אויך אין יענע פערוואָרפענע ווינקעלעך לעבען מענשען מיט זייערע מענשליכע ליידענשאַפטען.

דאָס בילד ענטהאַלט אַ רייה אמת'ע פערכאַפּענדע מאָמענטען, ווי דער שטורעם אויפ'ן ים, דער שטורץ פון די ים בערג אויף דער שיף א.ד.גל.

מאסקען-באל

לטובת „פּושיטוליסקאַ“.

היינטיגע שבת קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע זאַל אַ גראַנדיעזער מאַסקען-באַל לטובת „פּושיטוליסקאַ“.

דער מאַסקען-באַל זאָגט צו צו זיין זעהר אימפּאָזאַנט און ס'איז אויך כדאי, אַז די דאָזיגע נוצליכע אינסטיטוציע זאָל אונטערשטיצט ווערען.

טראגישע איבערלעבענישען פון אלאדזער יודיש מעדעל.

א העלסט-סענסאציאנעלע ליידענס-געשיכטע פון א יונג מיידעל, וועלכע איז פערפיהרט געווארען, ערמארדעט איהר קינד אויפ'ן פערלאנג פון איהר פערפיהרער און איהר טראגישער סוף.

א לאדזער, וועלכער איז איצט צוריק געקומען פון פראנקרייך, גיט אונז איבער די סענסאציאנעל טראגישע געשיכטע, וואס האט פאסירט, מיט 5 יאהר צוריק, מיט א לאדזער יודיש-מיידעל, וועלכע האט איצט פערענדיגט איהר אומגליקליך יונג-לעבען מיט זעלבסטמארד.

די מעשה איז אזוי:

אויף איינעם פון די שול-בעלער, וואס פלעגט דאן אפט פארקומען אין דער פרויען-גימנאזיום אין שטעטעל וו. נעבען פלאצק האבען זיי זיך בעקענט. בעשטאמט האט זי אייגענטליך פון לאדז, נאר דער הונגער, וואס האט געהערשט אין די גרויסע שטעט, בעת דער דייטשער אקופאציע, האט איהר משפחה פערווארפען קיין וו. פערשטעהט זיך, אז איהרע עלטערן זענען נישט געווען פערמעגליך, אבער פונדעסטוועגען האבען זיי זי געהאלטען אין גימנאזיום. ער איז געווען מיט עטליכע יאהר עלטער פון איהר און געארביים אויף א פאסטען אין אנ'ארטיגע פאבריק.

בעקענט האבען זיי זיך דורך איהרע א קאלעזשאנקע, א שילערין פון דער זעלבער שול, ער איז געווען די זעלבע קאלעזשאנקעס א קוזין און אויף איהר איינלאדונג איז ער אויך געקומען אויפ'ן באל.

די דאזיגע צופעליגע בעקאנטשאפט פ ן דער 16-יעהריגע גימנאזיסטקע לאלקא ג-ב מיט דעם 23-יעהריגען העניעק ס. האט זיך אין גיכען פערוואנדעלט אין אנ'אמת'ע ליבע.

געמיהרט האט זיך דאס פערליבטע פארל לויט אלע תקנות פון ראמאנטישען שלחן ערוך. אנ'אוועגט האט מען בעזוכט קינא, צומארגענס פערברענגט אין טעאטער און אז עס האט זיך געמאכט א וויעסשארעק אין שטעטעל, איז שייך צו זאגען. אז מען זאל עס חלילה דורכלאזען.

איינמאל האט א געוויסע פילאנטראפישע זאגאר פוילישע אינסטיטוציע איינגעארדענט אנ'עפענטליכען באל. פערשטעהט זיך, אז לאלקא מיט העניעק'ן וועלען אזא שמחה נישט פערשעהמען. דאס פארל האט זיך דארט אזוי צובאלעוועט, אז ווען לאלקא האט זיך דערמאהנט ווי זי איז אויף גאס וועלט, האט שוין איהר פאטער דער אלטער ב-ג, מכתם געהאט לאנג אפגערעכט חצות.

א היימגעהן אזוי שפעט איז געווען פאר דער יונגער לאלקא אוממעגליך, ארומדרעהען זיך אומעטום פרייען הימעל ביז אין דער פריה איז אויך נישט געווען קיין געשעפט, האט זי טאקע אנגענומען העניעק'ס פראפאזיציע אהיים צוגעהן צו איהם אין קאנטאר שלאפען.

קורץ מיט דער נאאיווער לאלקא האט פאסירט די זעלבע געשיכטע, וואס פאסירט געוועהנליך מיט אנדערע לאלקעס. וועלכע פערבלאנדזשען שפעט ביי נאכט צו מענער אין קאוואלערקעס.

אין די ערשטע צייטען האט נאך די יונגע לאל:ע פערשטאקעט די עלטערן מיט פערשידענע תירוצים. שפעטער האבען זיך שוין אבער אנגעהויבען צו בעווייזען בולט'ע סמנים פון דער פריה צייטיגע ליבע און לאלקע האט שוין מעהר נישט געקענט האקען קיין טשייניק.

איהר פיגור איז שוין געווארען אזוי אויפפאלענד, אז זי האט געמוזט אויפהערען צו בעזוכען די שול און צו בעווייזען זיך אויף דער גאס.

פון צייט צו צייט איז זי שפעט אין אווענד געלאפען צו העניעק'ן און פערלאנגט פון איהם, אז ער זאל רחמנות האבען אויף איהרע יונגע יאהר און זי מקדש זיין. העניעק האט זי אבער כסדר גע'פטרט מיט ן צוזאג, אז אזוי ווי זי וועט נאר עוטבינדען ווערען וועט ער מיט איהר חתונה האבען.

די צייט שטעהט נישט אויף קיין ארט, לאלקא האט געמוזט פערלאזען איהר היים און אוועקפאהרען אין א שכנות'דיג שטעטעל. דארט האט זי געבוירען א יונגעל. זי האט אויסגעזוכט אנ'ארימע פרוי פון זעלבען שטעטיל און דערוויל ביי איהר דאס קינד איבערגעלאזט.

לאלקא איז געקומען צוריק אין וו. און גלייך אוועק צום פאטער פון קינד. קודם כל אפגעגעבען איהם דעם בריייטען מזל-טוב און דערנאך אנגעהויבען מיט דעם בחור א שמועס פון מכח א זמן חופה.

העניעק האט שוין געהאט פערגעסען אין דער גאנצער מעשה נאר, אז די אויפגערעגטע לאלקא האט גענומען דער לאנגען לשון, האט ער זיך ערשט איבערצייגט, אז ער איז אין פעקעל און וועט זיך פון עסק אזוי לייכט נישט ארויסדרייהען. העניעק איז אבער נישט געווען פון די יאלדען, וואס פערלירען דעם רעגולאטאר. ער האט באלד גענומען די פארשוינטע אין דער ארביים אריין. אוועקגעלייגט אויפ'ן טיש א לעקציע עקאנאמיע איהר אויפגעוויזען מיט סטאטיסטיק, אז די היינטיגע משטיינס געזאגט פערדינסטען ערלויבען נישט אויסצוהאלטען קיין קדיש'ל. מיט א ווייב אליין וועט ער זיך שוין, ווי עס איז דורכשטיפען. די 17-יעהריגע לאלקא האט פערשטאנען, אז זי דארף אפרוימען פון וועג צו איה גליק די פרוכט פון איהר פריהצייטיגע ליבע. אגב האט די יורענע פון שכנות'דיגען שטעטיל, ביי וועלכער לאלקא האט איבערגעלאזט דאס קינד. זעהענדיג, אז די מוטער קומט נישט בעצאהלען פאר'ן 2-טן חודש איהר דאס קינד צוריקגעברענגט.

נאך אין זעלבען טאג האט לאלקא מיט א שטיין צושפאלטען דעם קינד דאס קעפעלע און דאס צומזיקטע טויטע קערפערל אריינגעווארפען אין דער ווייסעל. איצט נאכדעם ווי די לעצטע שטערונג איז שוין בעזייטיגט געווארען איז זי געווען זיכער, אז העניעק וועט עהנליך מיט איהר חתונה האבען. העניעק האט אבער ווייטער זי אפגעשלעפט פון איין טאג אויפ'ן צווייטען.

דערווייל איז זי געוואויער געווארען, אז אין איינינע טעג ארום שרייבט ער תנאים מיט א בעלי בתיש מיידעל פון דער זעלבער שטאט. אז לאלקא האט איהם וועגען דעם ענין אנגעפרעגט האט ער געלייקענט שטיין און ביין און איהר פערזיכערט, אז ערשטענס האלט ער בכלל נאך נישט פון אזעלכע זאכען און אויב איהם וועט יא ווען עס איז פערגליסטען צו בעגעהן אזא נארישקייט, האט זי פיערוושענסטווא.

לאלקא האט אבער געוויסט אין וועלכען טאג די תנאים דארפען פארקומען י איז גלייך אהין און טאקע געטראפען דאס גאנצע קלאפערגעצייג. זי האט זיך געוואלט אריינרייסען צו העניעק'ן און איהר ביטער געמיט אויסגיסען אויף זיין קאפ, נאר מען האט זי אבער איבער די שוועל נישט אריבערגעלאזט. זעהענדיג. או איהר לעצטע האפנונג איז פערלוירען איז זי שנעל אוועק אין נעהנסטען אפטייק-סקלאד און פאר די לעצטע פאר גראשען געקויפט א פלעשל קארבאל און עס ביים אריינגאנג צום לאקאל, וואו די תנאים זענען פארגעקומען אויסגעטרינקען.

מען האט זי אין א שווערען צושטאנד אבגעפיהרט אין שפיטאל. איינמאל געפונענדיג זיך אין א גרעסערע היץ האט זי פערציילט די גאנצע מעשה פון אנהויב ביז'ן סוף. די שפיטאל-בעדינטע האבען געמאלדען וועגען דער זאך דער פאליציי. מען האט באלד אוועקגעשטעלט ביים קראנקען בעט 2 בעוואפענטע שומרים. עס האט זיך אנגעהויבען א גענויע אויספארשונג און עס איז פערארדענט געווארען די מוטער-מערדערין תיכף ווי זי וועט נאר געזונט ווערען, צו ארעסטירען.

אין לעצטען טאג, ווען מען האט זי געדארפען אפפיהרען אין ארעסט איז זי אויפ'ן וועג נעלם געווארען. זינט דעמאלט איז שוין 5 יאהר פעריבער. דער פאטער איז פאר שאנדע קראנק געווארען און געשטארבען. די מוטער איז אויך דורך דער צייט, צוריקגעקומען קיין לאדז און דא געשטארבען.

אין משך פון די 5 יאהר האט דאס מיידעל געוואנדערט איבער פערשידענע שטעדט אין אויסלאנד, מיטגעמאכט אהן א שיער צרות. אין לעצטען יאהר האט זי זיך געפונען אין פראנקרייך, איי-יגע חדשים געווען ארבייטסלאז און זעהענדיג קיין אויסוועג פון איהרע ליידען, האט זי בעשלאסען צו מאכען א סוף צו איהר טראגיש לעבען. מיט 2 וואכען צוריק האט זי טאקע איהר בעשלוס אויסגעפיהרט, אריינשפרונגענדיג אין טייך נעבען פאריז.

טעאטער „סקאלא", ציגעל-גאס 18.

נאסטראלען פון בעריהמטען ארטיסט

יוליוס אדלער

צוזאמען מיט זיין אויסגעצייכענטען אנסאמבל פרויען: הדסה, האליטש, רעגינא, סאלאמאן, שייעוויטש. מענער: ברין, ראוי, קורט, קאן, קראנק, שטאקפעדער, ראטשייז און אנדערע.

פ"ייטאג, דעם 4. פעברואר, 8.30 אין אווענד די בעוואוסטע פיעסע פון יעקב גארדין
כרייצער סאנאטא
די הויפט-ראל „רפאל פרידלענדער" — יוליום אדלער.

שבת, ד. 5. פעברואר, 3.30 נאכמ. צו ביליגע פרייזען די בעליבטע פיעסע פון זאלאטארעווסקי
„ישיבה-בחור"
הויפט-ראל „ישיבה-בחור" — יוליום אדלער.

שבת, ד. 5. פעבר., 8.30 אווענד די בער. סאציאלע טראגעדיע פון ע. טאלער
„הינקעמאן"
הויפט-ראל „הינקעמאן" — יוליוס אדלער.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער „סקאלא".
אנאנס! מאנטאג, דעם 7-טען פעברואר — גרויסע פאפולערע פארשטעלונג צו ביליגע פרייזען.
אימפרעסאריא: א. שטאקפעדער. 703

פון טעאטער פאפולארני.

צוריק מיט 4 יאהר איז אין לאדז, א דאנק די בעמיהונגען פון טעאטער-דירעקטאר יוזעף פילארסקי, ענטשטאנען דער פוילישער פאפולערער טעאטער, (טעאטר פאפולארני אויף אגראדאווע גאס) וועלכער האט צוגעצויגען די מאסע נישט נאר פוילישע, נאר אויך יודישע צושויער.

דעם 1-טען יאנואר ד. י. האט דאס פאפולערע טעאטער אנגעהויבען דאס 5-טע יאהר פון זיין עקזיסטענץ. דאס פאפולערע טעאטער האט אנגעהויבען די טעטיקייט אין א זעהר שלעכטען מאטעריעלען מצב און עס איז דעם טעאטער אויסגעקומען אויסצושטעהן גרויסע שטערונגען ביים ענטוויקלען. די שוועריגקייטען זענען שוין אבער פערביי, דאס טעאטער האט זיך געשאפען א גרויסע מאסע שטענדיגע בעזוכער. און האט בעוויזען אויך אין היגזיכט פון רעפערטואר און אויספיהרונג אוועקצושטעלען זיך אויף דער געוואונשטער הויך.

דער צוזאמענשטעל פון דעם פאפולערען טעאטער און פון די פאלקסביאנען איז פאלגענדער: די ארטיסטקעס — בראניסלאווא בראנאווסקא, אויגעניא בראנדובנא, סטאניסלאווא בושאזווסקא, יאדוויגא ארדזינסקא, לעאקאדיא אפענובנא, לאדא ניעמיושאנקא, יאדוויגא ווערניסובנא, סאבא ושיעלינסקא. פון די ארטיסטען: מאריאן ביעלעצקי, באלקאווסקי, סטאניסלאוו דעמביטש, אדאם גורעצקי, העגריק גורעוויטש, גאלעצקי, קאזימיעזש יאראצקי, דירעקטאר יוזעף פילארסקי, יוזעף פוכאלסקי, מאטושקעוויטש, גווידא טשיוודאר-ראקאווסקי, סקוראשינסקי און ראמאן אורבאנסקי.

די ביליגע פרייזען פון 50 גראשען ביז 1,50 זל גיבען די מעגליכקייט צו בעזוכען די טעאטער-פארשטעלונגען די ברייטעסטע מאסען פון דער בעפעלקערונג.

קליינער פעליעטאן.

שענקט א מינוט.

רבונו של עולם. וויפיל איז ביי דיר טויזענד יאהר ?

— איין מינוט !

און וויפיל איז ביי דיר טויזענד דאלאר ?

— איין סענט !

רבונו של עולם ! שענק מיר א סענט !

— ווארט א „מינוט !.."

בשעת מיר זיצען דא ביים „סיר הבשר" ביי א גלעזעל ציקאריע אין קאווע-בית, פערקו:קען זיך אויף דער וויינער טענצערי און פערפאלגען תאוה'ש איהר „טשארלסטאן-שמונה-עשרה" ביים דאנסינג.

ליגען דארט דעפוטאטען ערגיץ-וואו אויף דער באנק, אונטער דער באנק, קולוארען, „קלוב-צימערען, בופעט פון סיים און מ'קעמפט איבער א מינוט...

איך ווייס. די דאזיגע ווערטער זענען אייך פרעמד , אבער הארכט אייך צו און הערט.

דארט אין סיים געהט איצט א סדרה בודזשעט, בודזשעטען און בודזשעטלעך.

בעראטען ווערט טאקי איבערן יאהרבודזשעט — אין ס'איז אמור אל הכהנים — דעבאטירט ווערט איבער דער איינטיילונג פון בודזשעט.

אונזער מארשאלעק ראטאי איז א מינוטען-מענש. ענגלישע קאפ טאפעלעך געגעסען — אין ער טענה'ט : „טיים איס מאנעי" צייט איז געלד.

מא האט ער געזאגט :

איהר פאסלעס קענט דאך מיר אוועקרעדען תר"פט אלפים שעה ווי א יודענע און קיינמאל נישט פערטיג ווערען. דערום מוז איך בעשטימען א רעדעצייט פ:ר א יעדען קלוב — כפי גדלו ותפארתי — און אין די עטליכע שעה, וואס איז אייך בעשערט — רעדט, באלאקעט, וואס נאר עס קומט אייך אונטער דער צונג — אפילו אויף „גנתקה" און דער „נגתקה כע"...

האט למשל א סיים-קלוב פון שטארקערען סארט פינף בעשטימטע שעה'ן צו רעדען.—דא ווערט די מינוט טייער.

די דאזיגע צייט מוז דער קלוב פערטיילען פאר זיינע רעדנער, וואס דארפען רעדען איבער אלע רעסארטען פון בודזשעט ווי למשל מיליטער-בודזשעט, פינאנץ-בודזשעט, בילדונג-בודזשעט און אלע אנדערע בודזשעטס-און קוים פערפאהרט איינער ביז'ן טאטענס-טאטען ביז צו אברהם אבינו און נאך ווייטער און האט גערעדט פינף צעהן מינוט מעהר ווי דער קלוב האט זיך די דאזיגע עטליכע שעה איינגעטיילט — קען קומען דערצו, אז דער קומענדיגער רעדנער זאל בלייבען אהן לשון.

דאס הייסט „לשון" האט ער, נאר רעדען טאר ער נישט, דער פארערעדנער וואס האט גערעדט צום מיליטער בודזשעט — האט איהם נישט איבערגעלאזט קיין פלאץ פאר'ן פינאנץ-בודזשעט, און דער מטיב ת'ר פאסעל. וואס האט א פולען בויך לשון — מוז איצט מפיל זיין...

נאך שעהנער זעהט דאס אויס אין דעם פאל :

למשל — אין יודישען קלוב.

עס רעדט די פרוי פאסעל און זי האט אויסגערעכעט צו רעדען פינפצעהן מינוט.

דער אנדערער קלוב-רעדנער בעט ז :

חבר'טארין, טייערע, זיסע, ליבטיגע, הארצעדיגע חבר'טארין רעדט דריי מינוט ווענינער — וועט מיר פערבלייבען דריי מינוט מעהר...

און זי טוט לפנים משורת הדין זי רעדט נאר צעהן מינוט - און שענקט איהם גאנצע פינף...

א זיג, א דעראבערונג.

און אזוי געהט עס צו אין אלע קלובען...

דער סיים איז פוסט.

עס געפונען זיך אין סיים נאר די, וואס זענען בעשטימט אלס רעדנער — און די רעדנער וואלטען זיך אויך נישט צוגעהערט צום אנדערענס שטותים — נאר האגדעלט עס זיך איהם אין דעם טאמער רעדט דער פארערעדנער א „מינוט" וועניגער, האט ער פראפיטירט א מינוט...

אלע אנדערע פאסלעס טרעפט איהר אין די קולוארען, אין די קלוב-צימערן, ביים בופעט...

מ'געהניצט, מ'קייעט א געבעקסעל.— מ'כאפט א דרימעל:

און אט פאלט אריין ; א „לאשעק" אין קלוב-צימער :

א דעראבערונג, א שמחה, ר'האט בעקומען א מינוט מעהר...

זיין פארערעדנער א ז א מינוט פריהער שטום געווארען.

* * *

די אונטערשטע שורה:

דא האמפערט מען זיך ארום איבער א „מינוט" רעדען.

מ'רעדט, מ'גערעט אויס די נשמה. דער פרעמיער מיניסטער זיצט אין זיין קאבינעט און שמייכעלט...

טי מאוו — א יא זדראוו.

פיחאו.

ווי עס זעהן אויס די אויסזיכטען אויף אנ'עמיגראציע פון פוילען

אין צוזאמענהאנג מיט'ן נאהענטען עמיגראציע סעזאן, וועלכער הויבט זיך אן יעדעס יאהר אין חודש מע ץ, זאמעלט דער מלוכה'שער עמיגראציע-אמט די נעהעריגע מאטעריאלען, וועלכע זענען נויטיג ביים רעגולירען דעם וואנדרונגס-שטראם.

צום בעדויערען, זענען די פערספעקטיווען פון דער עמיגראציע זעהר אונגינסטיג. און בפרט ווערט פון טאג צו טאג אלץ טראגישער די לאגע פון די עמיגראנטען, וועלכע נעהערען נישט צום קלאס פון ערד-ארבייטער. לויט די ידיעות, וואס דער עמיגראציע-אמט פארמאגט, איז קלאר, אז דער גרעסטער שטראם פון עמיגראנטען וועט געהן קיין דרום-אמעריקא. נישט קוקענדיג אויף אלע שטערונגען, איז די פאטענציעלע קראפט פון דער עמיגראציע-שטרעבונג, בפרט אויף די קרעסען (וואלינער און טארנאפאלער וואיעוואודזטווע), אזוי שטארק, אז מען רעכענט אויף א פערהעלטנישמעסיג גרויסע [צאהל עמיגראנטען פון יענע קאנטען. אנדערש איז אבער מיט די יודישע עמיגראנטען. דער קריזיס אין דרום-אמעריקאנישע שטעט איז נישט קלענער, ווי אין אנדערע לענדער, און דער עמיגרירענדער מיטעלשטאנד קאן זיך בשום אופן נישט איינארדנען אויפ'ן פלאץ. די אזוי-גערופענע „פעדלערס" האבען נישט קיין פרנסה און וועגען פראלעטאריזאציע איז גאנץ שווער צו רעדען אין דעם מאמענט, ווען עס איז פערהאן אין יענע לענדער א גרויסע ארבייטסלאזיגקייט.

וואס איז שייך דער קאנאדער עמיגראציע, רעכענט דער עמיגראציע-אמט, אז א 10,000 ערד-ארבייטער וועלען קאנען דאס יאהר דארט אהין עמיגרירען. זיי וועלען פאהרען אלס סעזאן-ארבייטער מיט קאנטראקטען אויף 1 יאהר. די פראקטיק האט אבער בעוויזען, אז זיי קומען נישט צוריק. וואס איז שייך יודען, וועלכע פאהרען אין די שטעט, איז די צאהל פון אזעלכע עמיגראנטען פאראויסגעזעהן זעהר א קליינע.

עס קומט אויך נישט אין בעטראכט די עמיגראציע קיין אויסטראליען, וועלכע רעכענט זיך אין די קליינע הונדערטער פערזאנען

וואס איז שייך דער עמיגראציע קיין צפון-אמעריקא, וועט זי זיין זעהר בעשרענקט דורך דער נייער אימיגראציע-גזירה.

אין אלגעמיין הערשט אין די רעגירונגס-קרייזען א גאנץ פעסימיסטישע שטימונג און מען רעכענט, או דער רוב ארביים וועט זיך קאנצענטרירע ארום די סעזאן-ארבייטער, וועלכע פאהרען קיין דייטשלאנד און פראנקרייך אויף קורצע טערמינען.

עס איז שווער פאראויסצוזעהן, ווי עס וועט זיך אויסבילדען די ארץ-ישראל'דיגע עמיגראציע: קיין גרויסע האפנונגען קאן מען אבער אין דעם פרט נישט האבען.

אונטער דער חופה בעקומט דער חתן א הארץ-שלאג און שטארבט.

אין שטעטעל קרעווע ביי ווילנע האט די טעג פאסירט א טרויעריגער פארפאל, וואס האט אויף די שטעטלשע תושבים געמאכט א שווערען איינדרוק.

אין קרעווע האבען געוואוינט די יודישע פריילין טאמארע מ. און דער יודישער בחור, א קצב פון פאך, שלמה ט. וועלכע זענען ביידע געווען איינער אין צווייטען פערליבט נאך פון די קינדער יאהרען.

נאך פאראיארען האט געזאלט צווישען פערליבטען פארל פארקומען די חתונה, מאכט זיך אבער, אז גראד א וואך פאר דער חתונה פאסירט מיט דעם חתן אנ'אומגליק.

שינדענדיג אלס קצב א קו איז איהם דער מעסער אריין אין אויג. מען האט איהם געמוזט דאס אויג ארויסנעמען און ארייגשטעלען א קינסטליכען אויג. דערווייל איז די חתונה אפגעלייגט געווארען.

ענדליך איז שוין בעשטימט געווארען די חתונה אויף דער פערגאנגענער וו[ו]ך.

אבער דעם פערליבטער פארל איז שוין א פנים נישט בעשערט געווען קיין גליק און אין טאג פון דער חתונה האט פאסירט פאר דער כלה די שרעקליכע טראגעדיע.

ווען דער חתן איז שוין געשטאנען אונטער דער חופה און געווארט אויף דער כלה איז איהם פלוצלונג נישט גוט געווארען.

דער חתן האט זיך בלייך ווי לייוועגד א וואקעל געטון און אנידערגעפאלען אן סמנים פון לעבען. דער גיך-געבראכטער דאקטאר האט בלויז קאנסטאטירט קורץ: געשטארבען פון א הארץ-שלאג.

דער דאזיגער פלוצלינגדיגער טויט אונטער דער חופה האט אויף די פערזאמעלטע געסט געמאכט א געוואלדיגען רושם. פון דער שמחה איז געווארען א יללה.

גאנץ שטעטעל האט מלוה געווען דעם פלוצלונג געשטארבענעם חתן אונטער דער חופה אויפ'ן עולם האמת. צוזאמען מיט'ן גאנץ שטעטעל האבען מער פון אלעמען בעוויינט דעם חתן, זיין אומגליקליכע כלה.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> ## קופאן.
> יורידישע אפטיילונג
> פון „נייעם פאלקסבלאט"
>
> בײַם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער לעצטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 3. פעברואר 1927.

3019. גליקסמאן.
צוריקקעהרען א געפינענע זאך דעם אייגענטימער איז נישט בלויז קיין מאראלישער, נאר א געזעצליכער פליכט, דעריבער קאנט איהר געריכטליך פון אייגענטימער נישט פאדערן דערפאר קיין שום פערגיטיגונג, מעג ער אפילו האבען עפענטליך צוגעזאגט א געוויסע סומע. איהר קאנט פון איהם יא פאדערן די קאסטען, וואס איהר האט געהאט אין צוזאמענהאנג מיט'ן אומקעהרען די געפונענע זאך.

3020. א לעזער פון דושעלנא גאס.
3021. א געטרייער לעזער D. S. A.
3022. א לעזער פון ברושעווער ש. ר ג.
3023. ענבים 81
וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג אין רעדאקציע.

3024. א לעזער פון פאנסקא גאס 36.
עס איז נישט פערהאן קיין געזעץ לויט וועלכען א סובלאקאטאר איז מחויב צו צאהלען 30 פראצ. טייערע. דער 1. פונקט פרט. 9 פון אוסטאוו וועגען לאקאטארען-שוץ זאגט נאר, אז דער לאקאטאר מעג נעמען ביז 30 פראצ. טייערער פאר דעם פערדונגענעם טייל וואוינונג, וויפיל ער מאכט איהם אליין אויס דירה-געלד.

3025. פייגע ז.
עס געהט אין דעם, צו אין זיינער צייט איז פארגעקומען אנ'אויספארשונג. צו עס איז קיין אויספארשונג נאך נישט געהאט פארגעקומען. אויב יא איז נאך 6 יאהר דער ענין פערעלטערט. אין פערקעהרטען פאל-נאך 3 יאהר.

3026. י. ג. פון זאוואדזקא.
פאר ענדערן די בעשטימונג פון געדונגענעם לאקאל דראהט טאקע אנ'עקסמיסיע, אבער נאר אין דעם פאל ווען די ענדערונג בעשווערט די בעדינגונגען פון הויזווירט. בלויז אויף דעם סמך, וואס אין זעלבען הויז איז שוין פון פריהער פארהאן אנ'צהנליך געשעפט, וועט דאס געריכט קיין עקסמיסיע נישט געבען.

3027. שימעק ב.
לויט די ארטיקלען 6, 7 און 180 פון ציוויל-קאדעקס מוז דער חתן צו דער חתונה אלט זיין פולע 18 יאהר און די כלה 16 יאהר. אויב זיי האבען חתונה יונגער דראהט זיי, עווענטועל די מחותנים א געלד-שטראף. דער חתונה-אקט ווערט דורך דעם נישט אנולירט.

3028. א הויז-בעזיצער פון 36
בכלל האט דער לאקאטאר אהן דער הסכמה פון הויזווירט נישט קיין רעכט אפצוטרעטען א טייל פון זיין וואוינונג א סובלאקאטאר, בפרט שאנד-פרויען. אויב איהר וועט זיך פערופען אויפ'ן לעצטען אומשטאנד וועט איהר זיכער בעקומען אנ'עקסמיסיע.

3029. ג. ג-ר
עס איז א פראגע, צי עס האנדעלט זיך וועגען איבערגעבען אהן דער הסכמה פון הויזווירט די גאנצע אדער נאר בלויז א טייל פון דער וואוינונג. אין ערשטען פאל איז אנ'עקסמיסיע אנ'אומפערמיידליכע זאך, סיידען דער איבערנעמער איז אייערס א קרוב. אין צווייטען פאל דראהט אנ'עקסמיסיע בלויז דאמאל, ווען דער סובלאקאטאר צאהלט אייך א צו הויכען פרייז דירה-געלד אין פערגלייך מיט דער סומע, וויפיל איהר צאהלט פארן זעלבען טייל וואוינונגען דעם הויזווירט,

פרומע יודען פיהלען זיך אין מאסקווא אם בעסטער, ווי אין די רוסישע קליינע שטעטלעך:

פון יודישען לעבען אין סאוויעט רוסלאנד.

מאסקווער „עמעס" ברענגט דאס פאלגענדע אינטערעסאנטע בילדעל פון מאסקווער יודישען לעבען:

„ער איז געשטאנען די גאנצע צייט, ווי א פערגליווערטער, און האט זיך צוגעהערט צום חזנ'ס זינגען. עס איז געווען צו זעהן, אז יעדעס ווארט, יעדער טאן צוגעהט זיך ביי איהם ממש איבער איברים.

אז דער חזן האט געענדיגט „קדושה", האט ער מיך א ציה געטון פאר'ן ארבעל פון מאנטעל און א זאג געטון:

— האט איהר געהערט עפעס א „שטיקעל"? ער צעלייגט דאך דאס דאווענען אויף טעלערלעך. ביי אייך, אין מאסקווע איז טאקע א חיות! אט, וואו עס איז נאך געבליבען אמת יודישקייט!

— און פון וואנען זענט איהר? — האב איך איהם צוריק א פרעג געטון, געהענדיג מיט איהם אין פאליש.

— איך בין אנ'אוקראינער, פון טשערקאס, בין איך. ביי אונז אין שטאט בין איך א „זובנאי-טעכניק" א ציין-טעכניקער, הייסט עס. עס איז נישט קיין שלעכטע מלאכה, און עס לאזט זיך פערדינען נישט שלעכט. איך האלט ערשט אין סאמע „אוסטראיסטווע" (איינארדנונג).

— איז וואס זייט איהר געקומען אין מאסקווע? — פרעג איך איהם ווייטער.

אין מאסקווע בין איך געקומען מיט א פאר וואכען צוריק איינקויפען איינינע אינסטרומענטען פאר מיין טעכנישען קאבינעט. פערפאהרען בין איך אין מאסקווע צו מיינעם אנ'אלטען גוטען פריינד, וואס וואוינט אויף ארבואט. א פאר טעג בין איך ארומגעלאפען איבער די מאגאזינען און כמעט שוין אלץ איינגעקויפט; עס האט נאר געפעהלט א ביסעל געלד אויף איינינע קלייניגקייטען.

זיך איך אין אוונד צום דריטען טאג פון מיין קומען אין מאסקווע ביי א גלעזעל טעה מיט מיין פריינד און דערצעהל איהם מיין ביטער הארץ, אז מיר פעהלט אויס א ביסעל געלד צו איינקויפען די גאנצע אינסטרומענטען פאר'ן קאבינעט.

זאגט ער צו מיר אזוי זיך, פשוט, ווי אגב-אורחא: וואלסט אפשר וועלען חתונה האבען? ביי אונז אין מאסקווע קאן אזא יודישליכער יונגערמאן, ווי דו, קריגען א פיינע בעל-הביתישע כלה, מיט נדן.

— א כלה, — זאג איך, — מיט נדן נאך דערצו? פארוואס נישט. ביי אונז אין טשערקאס איז עס מיר גארנישט איינגעפאלען. ביי אונז אין טשערקאס, זאג איך, איז נאך א מאדע ליבע.

— מאסקווע איז נישט טשערקאס, — זאגט מיר מיין פריינד.

און ער נעהמט און פיהרט מיך אוועק נאך דעמועלביגען אוונד צו זיינעם א בעקאנטען, א קרעמער פון סמאליענסקער מארק און בעקענט מיך מיט א מיידעל, אפילו א ביסעל אנ'עלטערע און נישט נאר קיין שעהנע, אבער א „סימפאטישנע" און א גאנץ באלעבאטישע, א „דאמאשניע כאזיאיקע", ווי זי רופט זיך אליין אן, און... דער שידוך איז אויף מארגען אין א מול'דיגער שעה געשלאסען געווארען. מיר האבען געמאכט א „קנין" און איך האב בעקומען א טויזענדער.

פערשטעהט זיך, אז בעקומענדיג דאס געלד, האב איך איינגעקויפט די איבעריגע דאקומענטען און זיך אויך אויסגעקליידעט א ביסעל.

ווי איהר זעהט, געהט אלץ גאנץ ניש-קשה, נאר די לעצטע טעג, אז איך האב זיך אנגעהויבען קלייבען אוועקצופאהרען אין טשערקאס, איינארדנען דארט מיינע געשעפטען, איז ביי מיר מיט מיין כלה געווארען א שטיקעל סכסוך. איך זאג, — מען דארף ווארפען דאס שטעטעל טשערקאס און אריבערפאהרען קיין מאסקווע, און מיין כלה טענה'ט פערקעהרט: — מען דארף ווארפען מאסקווע און וואוינען נאר אין טשערקאס.

איך זאג: מייבעלע (אזוי הייסט מיין כלה), דו זעהסט דאך, אז איך בין א יודישליכער יונגערמאן, — נישט אביווער. איך בין אפילו א שטיקעל אינטעליגענט, א ציין-טעכניק, נאר דאך האב איך ליב יודישקייט און דאס „פינטעלע יוד" און וואו קאן מען דאס איצט קריגען אין האבען, אז נישט אין מאסקווע? דא, אין מאסקווע, זאג איך, איז דאך אין דער הינזיכט אנ'אמת'ער חיות!

ארדרבא, זעהט! וואו האט איהר, אז יונגעלייט זאלען איצט געהן אין א שול אדער בית-המדרש? ביי אונז אין טשערקאס שעהמט זיך א בחור אדער א יונגערמאן אפילו אריינגעהן אין א בית-המדרש, ער וועט זיך נישט קאנען ווייזען דערנאך די חברים זייערע אויף די אויגען, — און דא, אין מאסקווע, איז דאך א חיות. גיט נאר א קוק, וואס יונגוואַרג דא אין שוהל טוט זיך. ביי אונז אין טשערקאס זענען זיי אלע אדער „פארטייצעס" אדער „קאמסאמאלצעס" אדער „מיטפילענדע", און דא ביי אייך אין מאסקווע זיצען סטודענטען, דאקטוירים, אינזשינערען ביי א „שיעור" און מען לערנט. (איך דארף אייך נישט דערצעהלען).

אט דאס פערשטעה איך! אט דאס איז א יודישליכע שטאט! עס איז דאך א חיות!

אדער נעהמט א חזן. ווער וואלט אין א טשערקאס געצאהלט 15 רובל פאר א בילעט פאר הערען א חזן? און אין מאסקווע האט מען היינטיגען חנוכה געצאהלט פאר בילעטען אויפ'ן חזנ'ס קאנצערט צו 15 אדער אפילו 20 רובל! מען האט הפנים נישט שלעכט געמאכט, ווייל דעם צווייטען זונטאג האט מען שוין ווידער איינגעארדענט א קאנצערט אין א צווייטער שוהל (אויף מיאסנאיע געסעל), וואו עס האבען שוין געזונגען צווי חזנים. וואלט מען פרובען דאס טון אין א טשערקאס, — ווי מיינט איהר מען וואלט טאקע א סך אויסגעלייזט! ווער האט דאס אין טשערקאס אזוי פיל געלד און וועמען ליגט דאס אין זינען? נעהמט נאר „עליות". ביי אייך קומט אן אנ'אורח אין שוהל און לאזט א שעהנע הונדערטער פאר אנ'עליה, אדער א פינף-און צוואנציגער פאר אנ'„אל-מלא". ביי אונז, אין טשערקאס, איז א דריי-רובעלדיגע די שעהנסטע „מתנת-יד".

אט אזא יונגערמאן ווי איך. איך האב ליב יודישקייט. איך האב ליב א דאווענ-טון ביים עמוד. זאגט מיר, וואס פאר א פנים קאן איך האבען אין טשערקאס, אז איך זאל זיך אוועקשטעלען אמאל אין א שבת ביים עמוד א דאווענ-טון מוסף. גאנץ שטאט וועט דאך ארומגעהן „כאדראם", — סטייטש! דער ציין-טעכניקער האט „געפראוועט חונ'ישע שטיק". נו, און דא איז א חיות! איך מעג זיין א טעכניק, דאקטאר אדער פראפעסאר, איז וואס מעהר איך דרעה זיך ארום פרומקייט און קהל'שע, בית מדרש'ע געשעפטען, אלץ מעהר „פראקטיקע" און ארבייט קאן איך קריגען.

וואס דארף מען טראכטען אין מאסקווע וועגען פרנסה, — אז א פשוט'ער מאסקווער יודישער שנארער, וואס דרעהט זיך ארום א האלבען טאג אויפ'ן בית-עולם און א האלבען טאג אויף ברית'ען, חתונות, ארום שוהל, אדער אז עס מאכט זיך א „תהלים-זאגען", — האט ער אויך זיינע פעסטע 3—4 קערבלעך א טאג. ווער רעדט נאך וועגען א מענשען, וואס ארבייט און האט א מלאכה אין האנד. ביי אונז אין טשערקאס...

און ווייל דער חזן האט שוין געהאלטען ביי „עלינו" און דער עולם איז זיך שוין פונאנדערגעגאנגען האט דער טשערקאסער יונגערמאן אויף גיך מיט מיר זיך געזעגענט".

דער פייערליכער באַנקעט
לכבוד נחום סאָקאָלאָוו אין פּאַריז.

דער באַנקעט, וועלכען דער פּאַריזער
קרן-היסוד האָט איינגעאָרדענט אין די
לאָן „וויקטאָר הוגאָ" לכבוד דעם פּרע-
זידענט פון דער ציוניסטישער וועלט-
אָרגאַניזאַציע. ה' נחום סאָקאָלאָוו, איז
ך מיט גרויס פייערליכקייט און
גלאַנץ. עס איז זיך צוזאַמענגעקומען אַ
ויסע צאָהל העררען און דאַמען. פיל
יכע סוחרים, אינדוסטריעלער, באַנקי-
רען, פראַנצויזישע יודישע שרייבער און
פּראָפעסאָרען. די זאַלען זענען געווען
דעקאָרירט. די טישען רייך גע-
דעקט.

ין אַ ספּעציעל צוגעגרייטען זאַל האָט
ן געוויזען אַ נייעם ארץ-ישראל-פילם.
ך דעם פילם, וועלכער אילוסטרירט
גרויסע לייסטונגען פונ'ם קרן-היסוד
א"י וועלען די געסט איינגעלאַדען
די רייך סערווירטע טישען.

נחום סאָקאָלאָוו פערנעהמט רעם
ען אָן, פּאַרזיצענדער פונ'ם באַנקעט
דער פּרעזידענט פונ'ם קרן-היסוד
פראַנקרייך ד"ר צדוק כהן.

ט ערשטע בעגריסונגס-וואָרט האַלט
קעט קאָרקאָס.

ך קאָרקאָס'ן האַלט אַ גלענצענדע
דער בעריהמטער פראַנצויזישער
פעסאָר לאַנזשעווען, וועלכער דערצ-
לט, אַז ער האָט נישט געהאַט די
גליכקייט צו פּעהרען אַליין ביי וואַה-
די ערעפענונג פון אוניווערזיטעט
ירושלים. ער האָט אָבער געשיקט
צוויי קינדער, אַ זוהן און אַ טאָכ
, וועלכע זענען געקומען צוריק מ ט
גרעסטער בעגייסטערונג פון דעם
לעבען וואָס איז דאָרט געשאַפען
רען.

ראָפעסאָר וויקטאָר באַש, פאָרזיצענ-
פון דער ליגע פאַר מענשען-רעכט,
חענען די גרויסע לייסטונגען
קרן היסוד אין ארץ ישראל,
די פראַנצויזישע יודען האָבען אַ

גאַנץ קליינעם חלק אין דער אַרבייט.

נחום סאָקאָלאָוו ווערט שטורמיש אַפּלאָדירט. מען שטעהט אויף פון די ערטער, די אַפּלאָדיסמענטען דויערן עטליכע מינוט.

נחום סאָקאָלאָוו דערצעהלט וועגען זיינע לעצטע רייזעס אין אַפריקא און אַמעריקא. די פייערליכע בעגייסטערטע אויפנאַהמען אין דרום-אַפריקא דער ענטוזיאַזם פון דער יודישער און נישט יודישער בעפעלקערונג פאַר'ן ציוניזם איז אומגעהויער גרויס. די דאָרטיגע יודען, די רייכערע און דער מיטעלשטאַנד, וועלכע שטאַמען פון די דרייסטעסטע און ענערגישסטע יודישע עמיגראַנטען. לעבען נאָך מיט'ן אָנדענקונג פון זייערע יונגע יאָהרען אין דער אַלטער יודישער היים. דער ציוניזם האָט אין זיי אויפגעוועקט דעם יוגענד-ענטוזיאַזם.

דאַן געהט סאָקאָלאָוו איבער צו דער ראָל, וועלכע עס האָבען געשפּילט און דאַרפען שפּילען אין דער ציוניסטישער בעוועגונג די פראַנצויזישע יודען. „פון אַפריקא, אַמעריקא קומט מען צוריק אינ'ם קולטורעלען צענטר פון דער וועלט — פּאַריז".

קען מען פערשטעהן ומרא אָהן די חכמי צרפה און רש"י? אַזוי קען מען נישט פערשטעהן די ציוניסטישע בעוועגונג אָהן די פראַנצויזישע יודען. דאָ האָט זי זיך אָנגעהויבען און דאָ מוז זי ווייטער געהן.

נחום סאָקאָלאָוו בעווייזט, אַז די איצט געגרינדעטע „אַגענץ" גיט די מעגליכקייט אַלע יודען מיטצואַרבייטען אינ'ם ארץ ישראל-אויפבוי — וועלען די פראַנצויזישע יודען שטעהן פון דערווייטענס?

— ניו-יאָרק האָט שוין די אַרבייט אָנגעהויבען, פּאַריז וועט די אַרבייט ווייטער פיהרען.

די געסט דעקלאַרירען גרעסערע סומעס אויפ'ן קרן היסוד. צוזאַמען איז אויסגעקליבען געוואָרען ביז 200 טויזענד פראַנק.

דער באַנקעט האָט זיך געענדיגט שפּעט נאָך האַלבע נאַכט.

לויה פון אַן אַנגעזעהענעם אַרבייטער-טוער.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש) נאָך אַ אָפּעראַציע איז אין ד"ר טשאַרקאָווסקי'ס הייל-אַנשטאַלט אויף זלאָטאַ 3, געשטאָרבען דער בעקאַנטער יונגער אַרבייטער-טוער שעפּסעל קייט 25 י. אַ. דינסטאָג פאַרנאַכט איז פאָרגעקומען זיין לויה פון דערמאָנטען אַנשטאַלט. צו דער לויה איז געקומען אַ גרויסער עולם אַרבייטער און יוגענד מיט קרענץ און רויטע בענדער. די לויה איז פאָרגעקומען אונטער אַ שטאַרקער שמירה פון פוס געהער און רייטער-פּאָליציי, ווי אויך פון אַ מאַסע אַגענטען פון דער פּאָליטישער פּאָליציי. די אָנטיילנעהמער אין דער לויה זענען נאָך דער עגלה געגאַנגען אין געשלאָסענע רייהען און מיט ענטבלויזטע קעפּ. די לויה איז דעם גאַנצען וועג בעגלייט געוואָרען דורך פּאָליציי. ביי גענשאַ און סמאָטשע האָבען אַרבייטער אויסגעשפּאַנט די פערד פון דער עגלה און געשלעפּט ביז צום בית-עלמין, וועלכער איז אויך שוין געווען שטאַרק בעוואַכט דורך פּאָליציי, וואָס האָט געהאַט אַ בעפעהל נישט צו דערלאָזען צו קיין דעמאָנסטראַציעס. ביים קבר האָט אַ טוער פון דער זעלבער ריכטונג, צו וועלכער דער פערשטאָרבענער האָט געהערט, איהם מספּיד געווען און אונטער דעם געזאַנג פון „אינטערנאַציאָנאַל" איז דער מת געבראַכט געוואָרען צו קבורה.

נישט בעשערט צו האָבען הנאה פון דער חתונה

אין סימנע (ליטע) האָט אַ בעל-הבתישער בחור חתונה געהאַט מיט אַ בעל-הבתיש מיידעל. אַזאַ שמחה האָט שוין לאַנג אין שטעטעל נישט פּאַסירט. דערפאַר, אַז די כלה איז אין אָוועגד „יענאַנגען אין וואַסער", ווי דער דין איז; האָט די בעדערקע ביי איהר אויסגעבעטען גאַנצע צעהן ליט, וואָס מאַכט אויס פונקט איין דאָלאַר...

די כלה האָט זיך געאיילט, ס'איז שוין באַלד די נאַכט געקומען, און זי איז געווען אַזוי גליקליך, אַז זי האָט גאַרנישט אַ טראַכט געטון, אַז דאָס איז צו טייער, האָט זי בעצאָהלט דער בעדערקע נאָך מיט אַ דאַנק..

אָבער, אַז זי איז געקומען צוריק אַהיים צו איהר מאַן, צו דעם יונגען בעל הבת'על, וועלכער האָט שוין אויף איהר געוואַרט אין דרויסען, און אויף זיין פראַגע האָט זי דערצעהלט, וויפיל די בעדערקע ... איז ער זיין יונג ווייבעל שיער נישט בעפאַלען שלאָגען. ווי וואַרפט מען עס אַזוי געלד אין בלאָטע? נאָך ערב יום כפור וועט דאָס גאַנצע שטעטעל געהט אין מקוה, און קיינער האָט נישט געצאָהלט מעהר ווי איין ליט!

— אַך ווייס? — זאָגט די יונגע ווייבעלע אַ פערשעהמטע — פון אַ כלה נעהמט מען מסתמא מעהרער.

— אוראי — ענטפערט דער חתן גראָב, קוקנדיג קרום אויף איהר. - אוראי, אַז מען גיט, נעמט מען!.. וואָרים פאַר אַ כלה איז דען די מקוה אַנ'אַנדערע ? ? וואָס? פאַר דיר האָט דאַרפען די בעדערקע אָנגעגאָסען גאָלד, און נישט די זעלביגע שמוציגע וואַסער?

צומאָרגענס פריה האָט דער חתן דערצעהלט זיין פאַסער. איז יענער אויך געוואָרען אויטער זיך פאַר כעס. דאָס איז דאָך אַ דלות! מ'קען דאָך באַנקראָטירען. קען מען דאָך!... איז דער יונגער באַלעבעסעל אַליין אַוועק צו דער בעדערקע מאָדערען, אַז זי זאָל אָפּגעבען צוריק דאָס איבעריגע געלד... זאָגט די בעדערקע: „איך וועל אייך ווייזען וואו עס ליגט!" זאָגט דער באַלעבעסעל: „לייגט זאָלט איהר אין דר'ערד". אין די בעדערקע אַזאַ קאַזאַטשקע, אַז זי ענטפערט: „טיידען מיט אייך צו-זאַמען," און זי זאָגט איהם נאָך מוסר: „ווי שעהמט איהר זיך דאָס נישט אין אייער כשר'ע יונגע ווייבעלע — אַזאַ גרויסען ברילאַנט זאָלען מיר אַלע פערמאָגען — נישט ווערט אַ וועלכע נישט איז צעהן ליט. אַז איהר מאַכט צוליב דעם סקאַנדאַלען?... עס רעדט דאָך שוין ווענען אייך ס'גאַנצע שטעטעל!"

דער יונגערמאַן האָט זיך אָבער נישט געקענט בערוהיגען. געקומען שבת פון זיין „שבע ברכות, האָט ער און זיין טאַטע צום דאַווענען געמאַכט אַ טומעל אין קלויז און נישט געלאָזען לייענען ביז מען וועט נישט צונעהמען צוריק ביי דער בעדערקע די קהל'שע באָד, וואָס זי האָט אין אַרענדע... האָט קהל זיך צוטיילט אויף צוויי פאַרטייען. איין פאַרטיי האָט געהאַלטען מיט דער בעדערקע און געזאָגט, אַז צו דער חופה געהט מען מיט אַ ווייב נאָר איין מאָל, איז עס גאָר נישט קיין קולה, אַז אַנ'אָרימע בעדערקע האָט אויך הנאה פון זיין נחת... די צווייטע פאַרטיי האָט אָבער געהאַלטען מיט'ן יונגען בעל-הביתל און געטענה'ט, אַז ס'איז שוין אַזוי אויך היינט שווער חתונה צו האָבען: און אַז מען וועט נאָך אַזוי בערייסען חתן-כלה — איז ווער ווייס וואָס עס וועט נאָך ווערען!..

האָט זיך די מחלוקה פערצויגען אין קלויז ביז שפּעט נאָך האַלבען טאָג; און די יונגע פאַר פאָלק האָבען דעם ערשטען כשאָלענט פון נאָך זייער גליקליכער „האַלבעייט" אַרויסגענומען פון אויוועז אַ קאַלטען! דאָס האָט דעם יונגען באַלעבעסעל נאָך מעהר אויפגערייצט. אַ כשאָלנט ביי היינטיגע שווערע צייטען איצט נאָר אַרויסוואַרפען פאַר'ן הונד!

האָט דער יונגערמאַנטשיק אַ גאַנצען טאָג פון היילינען שבת. דעם שבת פון זייער „שבע-ברכות" זיך געכעס'ט, און זי, זיין יונגע ווייבעלע, האָט זיך געיהלט אַזוי שולדיג נעגען איהם, אַז זי האָט זיך פעררוקט מיט אַ קאָפּ-ווערטאָג אין אַ ווינקעלע און מורא געהאַט אויפצוהויבען אויף איהר מאַן איהרע כשר'ע אויגען..

הקיצור: מ'דאַרף רחמים, ווייל עס האַלט ביי אַ גט...

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראַדערזאָהן, ל. בראַנט, ח. י. ברוסטאָווסקי, ב. וינער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן.
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוקציר-קאָאָפּעראַטיוו-

DR PRYBULSKI
צוריקגעקעהרט.
זאַמענהאָף 1, טעלעפאָן 25-38
חענערישע און האָר - הויט - קראַנקהייטען, טענער-שוועכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונד, דאַמען: פון 4—5 נאַכם.

Dr. med. I. WAJNBER
Cegielniana 47 tel. 26-0
... קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ
... געשלעכטס־קראַנקהייטען ... קוואַרץ־ליכט ...
... בערג־זון.
... 5—3 נאָכמיטאָג.

„די שוואַרצע כריזאַנטעמע".
עקזאָטישער ראָמאַן.

— עס פּאַסט נישט אַזוי צו האַנדלען געגען אַן אָרימען! — האָט שוין מיט אַ טאָן נידעריגער אַרויסגעשטאַמעלט דער

דער הויכער שמועס צווישען פּרינץ און בעטלער האָט
די אויפמערקזאַמקייט פון די פערבייגעהער.
אין אַ אייל'ע אַרום האָט זיך שוין געבילדעט אַ געזעמעל
ניינעריגע.

— לאָזט אָפּ! — האָט זיך דער דאָקטאָר לעווי אָנגענומען
פּרינץ, צוגעהענדיג צו דעם אָרימאַן, און אָפּפיהרענדיג
אין אַ זייט.

דער בעטלער האָט עפּיס אַרויסגעברומט אונטער נאָז, און
... ברומקענדיג זיך עטליכע מאָל אויפ'ן רעסטאָראַן.
— מערסי! — האָט דער פּרינץ אַרויסגעזייהט צווישען די

דער דאָקטאָר איז צו איהם צוגעגאַנגען.
— נישטאָ פאַר וואָס! דאָס איז דער חוב פון יעדען בירגער... פערטיידיגען אַ פרעמדען. איך בין אַפילו נישט קיין פראַנ... נאָר איך בין דאָ, ווי אינדערהיים. איהר וועט מיר דערלויבען איך פאַר אייך פאָרצושטעלען: דאָקטאָר לעווי, אייער שכן ... „גראַנד הָאטעל".

— עס פרייט מיך זעהר. פּרינץ קאָמאַטסו.
— איהר זענט אויף לאַנג געקומען קיין פּאַריז? — האָט דער דאָקטאָר אַ פרעג געטון.
— אָ, ניין!
— איהר זענט דאָ אַליין? — האָט נישט אָהן ניטרעקייט ... דער דאָקטאָר.

— מיט מיין שוועסטער. זי איז אַהער געקומען אָנצוקוקען אייראָפּאַ, און איך — צו פערענדיגען מיין בילדונג.

— זיי זענען אַ ווייל'ע ענטשוויגען און זיך איינער דעם אַנדערען אָנגעקוקט.

— הער דאָקטאָר! — האָט זיך פּלוצים אָפּגערופען דער פּרינץ — עס וועט מיך זעהר פרעהען ווען איהר וועט ביי מיר זיין מיט אַ וויזיט. אויב די צייט דערלויבט אייך אויף דעם!

אָ, איך וויל האָבען דעם גרויסען כבוד!

דער דאָקטאָר לעווי האָט אַוועקגעלעגט צוויי פראַנק אויפ'ן טעלער און איז אויפגעשטאַנען.

דער פּרינץ האָט געטון דאָס זעלבע.

אויף די טרעפּען פון האָטעל האָבען זיי זיך געזעגענט, צוּוינשענדיג זיך אַ גוטע נאַכט.

6.
דער דאָקטאָר אַלס וועג-ווייזער.

כריזאַנטאַ האָט זיך אויפגעכאַפּט מיט בונטע ערינערונגען פון דעם נעכטיגען טאָג.

עפּיס אַ מאָדנע צאַרטקייט און תמימות האָט זיך צוגאָסען איבער איהר גאַנצען קערפּער.

זי האָט זיך דערמאָהנט אין בעזונדערע פּראַ'ען, וואָס דער דאָקטאָר האָט בענוצט אין זיין רעדען. עס האָבען נאָך איהר געגליהט זיינע קושען, און, צושליסענדיג די אויגען, האָט זי נישט געהאַט די דרייסטקייט אָפּצוטרייבען פון זיך די כישוף'דיגע בילדער, און — דאַכט זיך, אויסערנייע איבערגעלעבט די זיסע אומרוהיגקייט פון דעם נעכטיגען טאָג.

— ער האָט מיך ליב! יאָ, ער האָט מיך ליב, — האָט זי מיט התפעלות געטראַכט — ס'אַרוּ וואונדערבאַרער, פיינער יונג ער איז! און ווי שטאַרק ער איז!...

די פּרינצעסין האָט זיך ווידער אָפּגעגעבען צו איהרע ערינערונגען.

— אָבער... אָבער ס'איז דאָך שוין עלף אַ זייגער! — האָט זי זיך נעכאַפּט — איך האָב צוגעזאָגט דעם דאָקטאָר צו זיין אין לייען-סאַלאָן!

זי האָט זיך אָנגעהויבען אָנצוטון.

איהר צוהילף איז געקומען די צימער-מיידעל.

— ס'איז אינטערעסאַנט צו וויסען, וואָס ער טראַכט וועגען מיר דער דאָקטאָר? — האָט כריזאַנטאַ איהם נישט אַרויסגעלאָזט פון זינען — ס'אַראַ פייער'דיגער ער איז! וואָס פאַר אַ פלאַמען עס פלאַקערן אין זיינע אויגען! קאָן מען דען גלייכגילטיג בלייבען צו אַזאַ איינעם?

— עס הויבט מיר גישט אָן צו פערדריסען פאַר דעם נעכטיגען טאָג! — האָט זי אין די געדאַנקען פאָרגעזעצט, ווי פערטיידיגענדיג זיך פאַר זיך גופא — איך בין אַ פאַטאַליסטקע... איז נישט נעכטען איז היינט... דאָס, וואָס עס מוז פּאַסירען קאָן מען נישט אויסמיידען.

כריזאַנטאַ איז צוגעגאַנגען צום פענסטער.

אויפ'ן קאַפּוצינען-בולוואַר איז געווען לעבעדיג. עס איז געווען אַנ'אויסגעצייכענטער וועטער.

ווי אין אַ חלום האָט זיך כריזאַנטאַ דערמאָהנט אין איהר ווייטען הימלאַנד, מיט וועלכען זי האָט זיך נישט לאַנג צוריק געשיידט, און אויפ'ן זינען איז איהר געקומען דער חלום, וואָס זי האָט געזעהן די נאַכט.

ס'אי איהר געקומען צו חלום דער עלטער-זיידע איהרער דער מיקאַדאָ קימאָטסו, אָנגעטון אין אַ הערליכען גאָלדענעם קימאָנאָ. און אין האַנד האָט ער געהאַלטען אַ פערבלוטיגטער שווערד און אין דער צווייטער — אַנ'אָפּגעהאַקטען קאָפּ...

דער מיקאַדאָ קאָמאַטסו איז שוין איהר נישט צום ערשטען מאָל צו-חלום-געקומען, אָבער זיין פּנים האָט זי ריכטיג קיינמאָל נישט געזעהן.

קינדווייז האָט זי געהערט פון איהר מוטער, אַז דער מיקאַדאָ קאָמאַטסו, ווען ער קומט עמיצען צו חלום, איז עס אַ סימן, אַז עס דאַרף געשעהן עפּיס שלעכטס.

פון דעם דאָזיגען געדאַנק האָט די פּרינצעסין אַ ציטער געטון. זי האָט צוגעמאַכט די אויגען, און זיך בעמיהט צו דערמאָנען אַי, די פּרטים פון חלום.

(פאָרטזעצונג קומט)

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek (Róg Rokocińskiej)

פון דינסטאָג, ד. 1. פעברואַר פאַר דערוואַקסענע

„צווייי יונגלעך"

מעלאָדראַמע אין 12 אַקטען.

פאַר יוגענד:

PAT i PATACHON

אַלם מ׳לנער קאָמעדיע אין 8 אַקטען. 725

וואַרנונג!

אַזוי ווי עס האָט זיך בצוויזען פאַלשע וועקסלען מיט מיין אונטערשריפט, וואָרען איך קיינעם נישט צו נעהמען, ווייל איך האָב גענצליך קיין וועקסלען נישט אויסגעשטעלט און נישט זשירירט.

מיט אַכטונג מענדעל ראַוועט, וואַסקאָרניאַ 16. 724

בעקאַנטמאַכונג.

„תּומכי אורחים"

פּאָמאָרסקאַ 18

מאַכט בעקאַנט, דאָס יעדען דאָנערשטאָג פון 7 ביז 8 אָוונד ווערען אַרויסגעגעבען צעטלען די בכבוד'ע אָרימעלייט שבת צו עסען.

מיר בעטען די גבאים פון שטיבלעך, זיי זאָלען זיך היינט מעלדען אין אונזער פעראיין, אָפּצונעהמען די צעטלען 786 די פערוואַלטונג.

מוטערס!

פערלאַנגט אין די אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטעקען דעם היגיענישען

פודער פאַר קינדער

„Puder Dzidzi"

(מיט׳ן העהנדעל) 7571

יועלכער דערהאַלט דעם קינד׳ס קערפער אין געזונדהייט און ריינקייט.

א שאַכטעל 60 גראָשען.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

פּיזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

ד״ר וואָליניעצקי	נאָז, האַלז, אויערען-קר.	4—3
ד״ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד״ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד״ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד״ר שמירגעלד	נערוועז און גייסטיגע קר.	3—1
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12.30
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד״ר בערנסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פּסולאַ-סער׳איע, שפּר׳-שמערונגען, די שפּטעלען א. ז. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אָפּ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — היזשען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אנגענומען אַלע ערט אנאַליזען, ווי אורי-פלעגמע און בלוט. 2120

אימפּונגען נעגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א

רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד״ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10 2 נ.מ.
ד״ר לאַזשינסקאַ סטאַראַשאַלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קאָראָנען, פּאָמפּען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

בעקאַנטמאַכונג.

די פערוואַלטונג פון קאָאָפּעראַטיוו פון ציטונגס פערקויפער מאַכט בעקאַנט, אַז זונטאָג, ד. 6 פעברואַר קומט פאָר אין לאָקאַל פון קאָאָפּעראַטיוו פּעטריק. 66 צום צווייטען מאָל די

בעריכטס - פערזאַמלונג

און לויט׳ן סטאַטוט וועט די זיין גילטיג ביי יעדער צאָהל מיטגלידער. נאָר מיר בעטען זעהר די מיטגלידער וואָס זיי האָבען איינגעצאָהלט גאַנצע 7 זלאָטים אַלע זאָלען קומען, צוליב אייער אייגענעם אינטערעס פּינקטליך 7 אָוונד.

בעמערקונג: די, וואָס האָבען נישט איינגעצאָהלט גאַנצע 7 זל. זאָלען נישט קומען, כדי נישט צו שטערען די פערזאַמלונג. מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

פּאַדערט איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע

פעלד-בעטען

פערזעהען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך שטענדיג אויף לאַגער אין א גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, מאַטראַצעס, קינדער-וועגעלעך, שטעקאַנס און געבעטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פרייזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פרייזען!

לאָדז, פּולנאַצנאַ 24.

Zakład fotograficzny

„PARISIEN" ŁÓDŹ, BRZEZINSKA 69

דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז צוליב רעקלאַמע האָב איך איינגעפיהרט אויסערגע-וועהנליכע נידריגע פרייזען אויף מיינע קינסטלעריש אויסגעפערטיגטע פאָטאָגראַפיעס לויט די אונטען אויסגערעכנטע אויסנאַהמס-פרייזען:

6 פּאָסטקאַרטען	ג. פ. דאָפּעלט רעטושירט	3 זל.
6 קאַבינעט-בילדער	„ „	„ 8
1 אָריגינאַל-פּאָרטרעט	ג. פ.	„ 8

אויסער דעם גרופּען-אויפנאַהמען. אויסער׳ן אַטעליער ווערען אויך אָנגענומען אויפנאַהמען צו זעהר מעסיגע פרייזען. | צופאַהרט מיט׳ן טראַמוואַי נומער 1.

בעמ.: צו יעדען האַלבען טוץ פּאָסטקאַרטען ווערט צוגעגעבען א פּאָטאָ-פּאָרטרעט

Dr. med.

W. Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זיך איבערגעצויגען אויף זגערזשער 11 טעל. 34-72.

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג און אין דער היים פון 6-8 אָוו.

— ד״ר —

י. הערשפּינקעל

Zawadzka 15,

telefon 11-87

— — ספּעציאַליסט פאַר — —

קינדער - קראַנקהייטען.

נעמט אָן אין דער היים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ".

Dr. med.

Różaner

צוריקגעקעהרט.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע און הויט-קראַנקהייטען.

— בעהאַנדלונג —

מיט קינסטליכע בערג-זאָנע.

נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק טעלעפאָן 28-98.

Dr. ADAM

Grosglik

Al. Kościuszki 27,

tel. 51-78

הויט און ווענערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

Dr.

L. Szyfman

האָט זיך איבערצויגען אויף זשעלאַנאַ 3,

פּאַראַנט, 1. שטאָק, טעל. 6-76.

עמפּפאַנג-שעה׳ן פון 7—9 אָוו.

שעהן

און שנעל שרייבען קאַליגראַף ל. בערמאַן

פון זאַוואַדזקאַ 4, האָט זיך איבערגעצויגען אויף דזשעלנאַ 42, וואָהנ. 13

די ערגסטע צובראָכענע שריפט ווערט אויסגעבעסערט אין 15 טעג. דער, וואָס קאָן גאָרנישט, קאָן זיך אויסלערנען גוט שרייבען א יודישן בריף אין 3 וואָכען.

א יוריסט

(קאָוואַלער)

זוכט 1—2 קליינע צימער

מיט א בעזונדערן איינגאַנג ביי אַן אַנשטענדיגע פאַמיליע אין צענטרום שטאָט. אָדער אַלטשטאָט. אָפּערטען אין אַדמיני סטראַציע פאַר „זאָפאָרס".

שייטלעך

פון פערשידענע קוואַליטעטען האָאָר, פערש. מאָדעלען, גוטע אויסאַרבייטונג, רעעלע בעהאַנדלונג. צו בעקומען קאַמיענאַ 5, 2-טען הויף לעצטען איינגאַנג, 2-טען שטאָק ביי בצלאל פּאַרושצקי.

דאַמען און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונד.

פרייזען ביליגע! בצאָהלונג אויך אין אַבצאָהלונג

Dr. Z.

Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Akuszerka

E. Sklarowa

האָט זיך איבערגעצויגען פון פּאָמאָרסקאַ 35 אויף זיעלאַנאַ 47, וו. 18

געבורטס-הילף פריוואַט און פאַר מיטגלידער פון דער קראַנקען-קאַסע. 306

Dr. med. Ludwik

Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונד.

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָוויטש (דזשעלנאַ) 44

טעלעפאָן 22-44.

אויערען און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך-פעהלערען (שטאַמלען א.אז.וו.) נעמט אָן פון 12 — 2 און פון 6³⁰—8 אָוו

Dr. med.

Braun

פּאָלודניאָוואַ 23

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66.

צאָהן = כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, רושאַנקעס, צאָהן - פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1—3 און פון 7—9 אָוו. זונטאָג 10—12.

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט, פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 541

משבטל

אין גרעסטען אויסוואַהל רעעל און ביליג

מיט די בעסטע בעדינגונגען בעקומט מען נאָר ביי ה׳

ווינטער, הילינסקי 41,

פראָנט - געשעפט 459

כ׳קויף אַלט מעבעל און צאָהל די העכסטע פרייזען.

פאַר 3 זל. עלעקטריש ליכט אין שטוב

קען יעדער בעקומען אויסצוצאָה-לען וועכענטליך פאַר יעדען פ.

פערקויף פון פערשידענע עלעקטרישע מאַטעריאַלן

פ. לעוויץ,

קאָנסטאַנטינער 58, פראָנט-געוועלב

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

אין ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	11-10 3-2 7½-6½
ד״ר רוזשאַנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11—10 2—1
ד״ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1 8-7
ד״ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד״ר ראַזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	12-10 5-4
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	1-11½ 6-5
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1.1 4-3
ד״ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר	1-11 7-5½
ד״ר סטופּעל	רענטגען	6-4 12-10
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	2—9

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונג [illegible]

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אי נסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונ-גען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אלע מעגליכע אנאַליזען. א קורס פאַר שפּאַמלער.

אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיט אין דער שטאָט.

מאַסאַזש-און הייל-גימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89

ריקענביינער-פערקרימונגען, פּאַראַליזען, נערווען-שמערצען, פעט-זוכט, אַרטעריטיזם, שטוהל-פערשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען, בעהאַנדלונג פון פיזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם ענ-דיגען די שולע, ווערט אַרויסגעגעבען א צייגניש.

עמפּפאַנג פון 3 ביז 5.

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דיינע איצטיגע און פאַר׳-מלחמה׳דיגע וועקסלען?

מתי תקום משנתך?

ווען וועסטו קומען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט׳ן אומטאַוו, קלאָזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעסער און קאָ-מיסאַריאַט-רושאַנדו, ביטעס וועגען דירה און אוזשאַנד ראָזיעמטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותּפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעל, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52

שנעל, רעעל און ביליג!

אַבאָנעמענטס-פרייז: [illegible]

אַנאָנסע - פּרייז: [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzostowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.